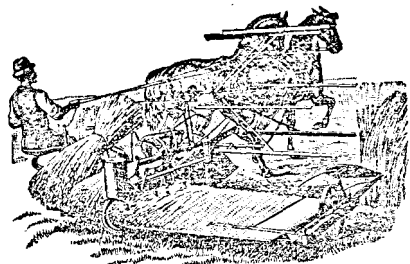

ERDÉLYI GAZDA

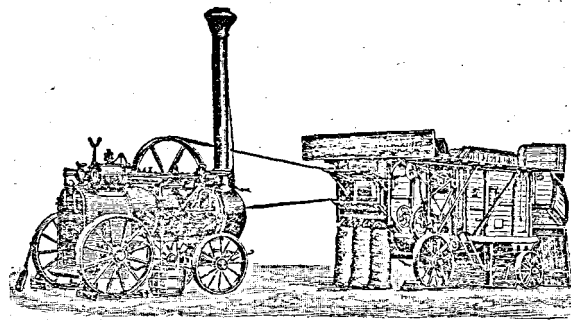

AZ

„ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET“

VÉDNÖKSÉGE ÉS FELÜGYELETE ALATT ÁLLÓ

ERDÉLYRÉSZI

Telefon sz. 468.

MEZŐGAZDASÁGI ÉS HÁZTARTÁSI

Telefon sz. 468.

ÁLLANDÓ GÉP- ÉS ESZKÖZ-KIÁLLITÁS

Kolozsvártt,

a sétatéri állatkiállítási területen a következő gyárak és iparosok kiállítását mutatja be:

M. kir. Államvasutak gépgyára, Budapest, cséplőkészlet, arató-
gépek, ekék stb.

Fehér Miklós, Budapest, tejfőlöző gépek.

Kühne E., Moson, többféle gazdasági gépek.

„Nicholson“-gyár, Bpest, cséplőkészlet és más gazdasági gépek.

„Mc Cormick“-aratógépgyár, Bpest, arató- és kaszáló-gépek.

Clayton és Shuttleworth, Bpest, kisebb gazdasági gépek.

Bächer és Melichár, Bpest, kisebb gazdasági gépek.

Első Prosznici gépgyár, Bpest, motoros cséplő és gazdasági gépek.

Beck és Gergely, Bpest, cséplőkészlet és más motorok.

Szilágyi és Diszkant, Miskolc, „Viktoria“ terményrosta, borsajtók.

Simonffy István, Kolozsvár, ekék, boronák stb.

Kalmár Zs. utóda, H.-M.-Vásárhely, „Kalmár“ rosták.

Bóni gyártelep r.-t., Nyirbátor, Bóni eketaliga újdonság.

Laczay és Fekete, Ujkigyós, új szab. cséplő-dobrendszer.

Kunz Antal, Morvaország, Fehérteplom, szélmotoros szivattyúk stb.

Fairbanks Mérleggyár, Bpest, marha- és zsák-mérlegek.

Orenstein és Koppel, Bpest, mezei és ipar-vasutak.

Alfa Separator r.-t., Bpest, teljes tejgazdasági felszerelések.

Schotolla Ernő, Bpest, borgazdasági és pince felszerelések.

Fehér Ferenc, Bpest, 6 lövetű viharágyuk.

Farkas és Faragó, Bpest, viharágyuk.

Emmerling Adolf, Bpest, viharágyuk.

Király Lajos, Bpest, szőlőpermetezők, kézi vetőgép.

Grünfeld Jakab, H.-M.-Vásárhely, szőlőpermetezők.

Grün Lipót, Aszód, szőlőpermetezők, kézi vetőgépek.

Majoros Antal, Győr, szőlőpermetező anyag „Unicum“ stb.

Zalathnai kénkovand ipar r. t. Budapest, műtrágyák stb.

„Hungária“ műtrágyagyár, r.-t., Bpest, műtrágyák, rézgálic stb.

Kramer J., Egeres, gipsz-trágya.

Faragó Béla, Zala-Egerszeg, csirázató készülékek.

Salzmann és Társa, Szeged, ponyvák, zsákok.

Niemetz W. F. műkertészete Temesvár, díszfák.

Láng és Lovass, Bpest, olaj és zsiradékok.

Gruber Leo és Társa, Bpest, kötél-árak.

Hofer és Beller, Budapest, gépszijak.

Magyar Ruggyantagyár, Bpest, ruggyanta (gummi) hajtószijak.

Sukorói Kőbánya, K.-Nyék., malomkövek.

Ulrich B. J., Budapest, tőzeg árnyékszékek.

Léber Gyula, Kolozsvár, sodronyfonat kerítések stb.

Keresztényfalvi Agyagipar r.-t. agyagárak, vályuk, lemezek stb.

Fluidgyár, Pöstyén, állatgyógyszer-rheuma-fluidok stb.

Demjén Ágoston, Kolozsvár, lakatossági különlegességek.

M. kir. Orsz. fegyint., Szamosújvár, lópokrócok, gazd. kefék stb.

Vakok Orsz. Intézete, Bpest, mindenféle gazdasági, háztartási kefék.

Klaszovitt György, Kolozsvár, hámok, bőrdös árak.

Apatini Kosárfonók Szövetkezete, kerti butorok és kosarak.

Timár László, Bucsa, kerti butorok és kosarak.

Moldován Miklós, Kolozsvár, minta kertészete. (576.)

Singer varrógépgyár Bpest, zsákfoltozógép.

Auróra Műintézet, Pécs, műipar-árucikkek.

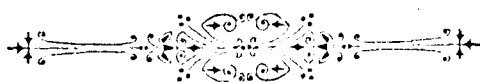
Bécsy József, kocsigyártó, M.-Vásárhely, kocsik.

Összesen: 51 kiállító.

A KIÁLLITÁSI IRODA A GAZDAKÖZÖNSÉG IRÁSBELI MEGRENDELÉSEIT A KIÁLLÍTÓ CÉGHEZ JUTTATJA!

Az „E. G. E.“ tagjai és az „Erdélyi Gazda“ előfizetői az árakból nagyobb engedményben részesülnek.

Telefon sz. 468.

Telefon sz. 468.

A magyar kir. államvasutak gépgyárá-
nak locomobil-cséplőgép és „Millennium”
aratógép gyártmányai a párisi nemzet-
közi kiállításon a legnagyobb kitünté-
tést, a **GRAND PRIX**-t nyerték.

A magyar királyi államvasutak gépgyárának vezérügynöksége

BUDAPEST, Váci-körút 32. szám.

ajánlja a magyar kir. államvasutak gépgyárában készült
gőzcséplő készleteit, szalmakazalozóit,
„MILLENNIUM”

(616.)

legújabb szerkezetű

fűkaszaló-, marokrakó- és kévekető aratógépeit,

továbbá: a szab. osztr.-magyar államvasutársaság resicai mezőgazdasági gépgyárában készült 4 lőerejű *gőzcséplőkészle-
teit, Sack-rendszerű, acélöntésű ekefővel ellátott ekeit* és egyéb mezőgazdasági eszközeit.

ERDELYRÉSZI KÉPVISELŐ: WESSEL LEO KOLOZSVÁR.

BÓNI GYÁRTELEP

és mezőgazdasági részvénytársaság

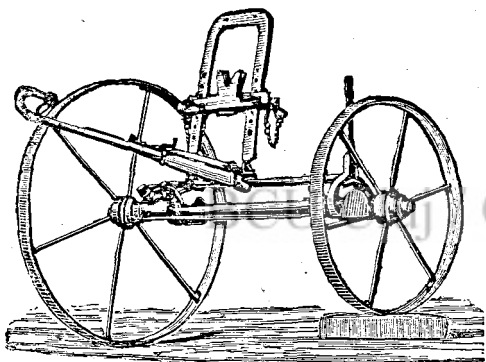
ezelőtt Mandel Eduárd és társai

Nyirbátorban

ajánlja előnyösen ismert, szabadalmazott

kéttengelyű „Bóni” eke-**taligáit.**

Megrendelhetők: Nyirbátorban fenti cégnél, Budapesten KANN és HELLER cégnél,
valamint a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél.”

Más rendszerű eke-taligák
jutányos áron átalkíthatóknak.

Más rendszerű eke-taligák
jutányos áron átalkíthatóknak.

Gróf Zselenski Róbert salánki uradalma.

A salánki uradalom nyír-vasvári gazdasága
részére Önök által szállított 14 db szab. állit-
ható „Bóni” eke-taliga rendkívüli egyszerűsége,
tartós szerkezete és pillanat alatt eszközölhető
állíthatósága folytán kitűnően bevált.

Sziveskedjenek encsensci gazdaságunk ré-
szére is további 18 db állítható
„Bóni” taligát kiszolgáltatni.
Encsensci, 1900. febr. 8.
Kiváló tisztelettel Nagy József
urad. intéző.

Gróf Károlyi Tibor uradalma.

Miután szab. kéttengelyű „Bóni” eke-
taligájuk célszerű szerkezetéről és tartósságáról
hosszabb használat után meggyőződtem, kérem
az uradalmi gazdaságok által a napokban be-
küldendő 50 db. Back-féle eke-taligát a legro-
videbb idő alatt szab. „Bóni” eke-
taligává átalkíttatni.

Nyirbátor, 1900. jan. 24-én.

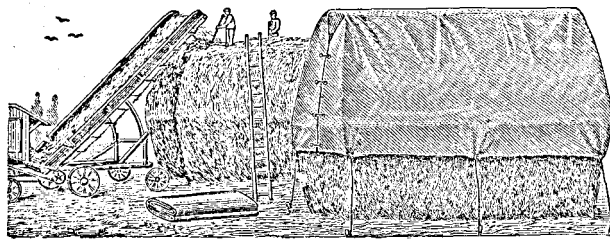
Tisztelettel

(648.) Mikolay Lajos,
urad. tiszttartó.

VIZMENTES PONYVÁK

KAZAL, MOZDONY és
CSÉPLŐGÉPEKRE.

Elpusztíthatlan —
— minőségben
REPCZEPONYVÁK,
Viiorla-vászon ponyvák,
KOCSIPONYVÁK.

Alapított 1830. — Cs. kir. szab. vízmentes szövetygár. 46 kitüntetés.

ELSINGER M. J. és FIAI

BUDAPEST, V. ker., Thonet-udvar.

Vízmentes Ponyvák (634.)

elismert kitűnő minőség — □ metr. 1 K. 70 fillér és följebb

Zsákok

Tarpaulin-varrással és varrás nélkül 70 fillér és följebb.
Rovatás- Sátrak, esőköpenyek, öltönyök.
Kender- kendertömő, tűzi és itató-vedrek.

Árjegyzék és minták ingyen és bérmentve. — Leggyorsabb kiszolgálás.
Minden város jobb üzleteiben a mi gyártmányainkat tartják és szíveskedjék ha-
tározottan Elsinger gyártmányt kérni.

Gyümölcs és szőlő bor készitési gépek.

Gyümölcs és szőlő sajtók,

folytonosan ható kettős emeltyű szerkezettel és nyomerő szabályzóval.

A munka képesség 20%-al nagyobb mint bármely más sajtónál.

Hydraulikus sajtók.

Szőlő és gyümölcs zúzó

és bogó morzsolók.

TELJESEN FELSZERELT SZÜRETELŐ készülékek.

Szőlő és gyümölcs őrők, Aszaló készülékek gyümölcs
és főzelék aszalásra, gyümölcs vágó és hámozó gépek,
legújabb szerkezetű szabad. önműködő »Syphonia« gyümölcs
és szőlővessző permetezők, gyártatnak és szállítatnak
jótállás mellett a legjobb kivitelben

Mayfarth Ph. és Társa

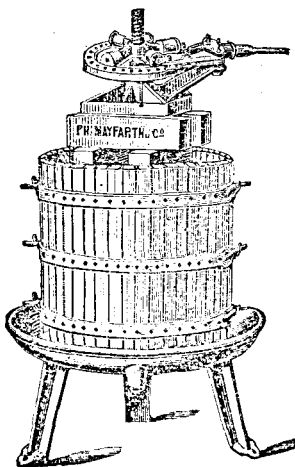
cs. kir. kizár. szabad. gazdasági gépgyárak, vasöntőde és gőzházor.

BÉCS, II. Taborstrasse 71.

Kitüntetve 450 arany, ezüst és bronz éremmel.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Képviselek és viszontárusítók felvétetnek.

Láng és Lovass

gépolaj és gépszir-gyára

BUDAPEST, V. Váci-ut 140.

(602.)

Ajánlja legjobb minőségű

gépolaj,
hengerolaj,
gépszir gyártmányait.

Megrendelések közvetlenül az „Erdélyi
Gazdasági Egylet” védnöksége alatti ál-
landó gazdasági gépkiállítás igazgatóságá-
hoz Kolozsvárt, intézendők.

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK.
ELŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.,
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, DEÁK FERENC-U. 11 SZ
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

Kérjük az előfizetések megújítását.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:	
Erdélyrészi birtokrendezések. II.	323
A székely kongresszus Kolozsvárt.	325
Az Egyesült-Államok és Kanada mezőgazdasági termelése és állapota. II.	326
Németország gazdasági állapota. <i>Milhofer Sándor.</i>	326
A talaj alászántása aratás után. <i>Frank B.</i>	327
Kisebb szakközlemények. P. l.-né	328
Irodalmi szemle:	
Külföldi lapokból. <i>S.</i>	328
Vegyes közlemények	329
Üzlet, forgalom	330
Hirdetések	

MAUTHNER ÖDÖN

csász. és kir. udvari magkereskedése
BUDAPESTEN,
VII., Rottenbiller-utca 33. szám,
VI., Andrassy-ut 23. sz.

VESZ:

homok (szöszös) bükkönyt (*Vicia Villosa*)
minden mennyiségben.

Ajánl:

bihorherét, muharmagot, pohánkát,
mustármagot, tengerifélékből:
alcsuthit, székelyt, Pignolettot,
Cinquantinot, továbbá
takarmányrépamagot,
mint: oberndorfít, eckendorfit, olaj-
bogyóalakut, valamint raffiahancsot és
rézgáliczot legelsőrendű minőségben, a
legjutányosabban. (28.)

Erdélyrészi birtokrendezések.

II.

I. Az eljárásra vonatkozó törvények és bíróságok.

A kitűzött tárgyalás megszakítása s annak többszöri elnapolása, az ügy érdeke és megjelent szakértők költségei kiméltése végett — kerültessék, miért is igen indokolt, hogy az eljáró bíró minden a törvényszéknél levő egyéb ügyek és tárgyalásoktól oldassék fel.

Az 1892. évi törvény kimondván azt, hogy az osztályozás becslésnél a művelt osztályokhoz tartozó birtokosok választassanak meg, önként következett, hogy ezek magasabb díjazása, a költségeket emelte; erre nézve tehát a birtokosság tisztába jött, élszámolt a helyzettel, de arra nézve nincs tájékozva, hogy minek tulajdonítható azon körülmény, miszerint ugyanazon törvények betartásával az egyes törvényszékek területén, az osztályozási költségek annyira eltérnek egymástól? ezen költségekben eltérés pedig nem a talaj termőképességének változatossága és a részletek kicsinyisége folytán előálló részletesebb munkálatokban keresendő, — mert ilyen viszonyu községek minden törvényszék területén vannak, — hanem valami egyébben található fel. Ha betekintünk az osztályozás becslési műveletek költség-naplóiba, arról győződhetünk meg, hogy míg egyik törvényszék területén a becslési költségek holdanként 11—17 krba kerültek, addig más törvényszék területén 50—80 sőt egy forintot is meghaladnak; miért költségesebb egyik törvényszék területén, mint a másikon? vagy talán egyik törvényszék eljáró bírói nagyobb pontossággal teljesítik hivatásukat, mint a másikon? vagy talán az alkalmazott becslők munkáinak alaposágában leli magyarázatát? bármilyen legyen is az ok, de annyi tény, hogy míg a felmérési munkálatok holdanként 50 krba kerülnek, addig az osztályozás becslés egy forintot is meghalad.

Az osztályozás, becslés nem jogi, hanem mezőgazdasági művelet, ehhez a bíró csak kivételesen ért, nem is szakmája, még gyakorlatot sem szerezhethet, miután csak néha-néha működik közre a becslő bizottsággal, s az adatokat, megállapodásokat nem a helyszínen, hanem utólag a mérnök bementására jegyzi be.

Sokkal gyorsabban és kevesebb költséggel menne az osztályozás, becslés, ha ezen műveletek keresztülvitele az e tekintetben már kellő képesség és gyakorlattal bíró gazdaságot végzett birtokosok vagy gazdatisztek neveztetnének ki, kikből azután a birtokosok választanának, az elnököt pedig a bíróság nevezné ki. Sok lenne megtakarítva azáltal is, ha a becslők száma 6-ról 3-ra szállíttatnék le.

Ezen esetben az eljáró bíró a megválasz-

tott szakértőkkel — a felek meghallgatása után — megállapíthatja az osztályokat és azok arányszámait, felesketvén a szakértőket működésük megkezdésére s annak befejezése utáni jelentéstételre utasítva — a már befejezett munkálatok iránti felszólamlások megvizsgálásával azokat bíróság hitelesítené.

Hogy pedig az így különben feleslegessé vált bírói ellenőrzés is meg legyen, ez idő alatt az eljáró bíró a telekkönyvi munkálatok alapján tárgyalja le a mérnök segédje közreműködésével a birtokváltozásokat, hozza tisztába a telekkönyvi állapotokat, melyek előzetes keresztülvitele — miután az egyes részletek osztályozása és területi kiszámítása a tulajdonjog vagy tényleges birtoklásra mi befolyással sem bír — könnyen eszközölhető, a mérnök az így már tisztázott alapon a statusquo munkálatokat hiány nélkül állíthatja össze.

A ki csak távolról ismeri az erdélyrészi telekkönyvi állapotok zavarosságát, csak az tudja elbírálni, hogy ezen eljárással mennyire meg lenne könnyítve a tagosítási ügy.

Az utasítás szerint a működő mérnök az osztályozási bizottságnak sem elnöke, sem tagja nem lehet, de köteles személyesen jelen lenni, azonban, hogy a működő mérnök személyesen legyen jelen egy olyan működésben, hol beszólási joga sem lévén, csakis a bizottság megállapodásait jegyzi és így egy gépies munkálatot végez, megváltoztatni kérjük azon módosítással, hogy ezen egyszerű bejegyzések megtételére fogadtassék el a meghatalmazott segéd is.

Ha egy mérnöknek csak két nagyobb vállalata van, annak megbecslésénél az egész nyári időt eltölti, ott kell lenni ezen gépies munkálatnál, a mit segédje is végezhet, és így nem marad ideje, hogy a felmérés alatti más munkálatokat azok folyama alatt felülvizsgálhassa, csakis akkor, midőn azok már befejezést nyertek, minek folytán gyakran megtörténik, hogy a felméréseket saját költségén ismételni kénytelen.

Ezen eljárással nemcsak a munkálatok jóságára lesz biztosítva, de egyszersmind gyorsabban és kevesebb költséggel fognak befejezteni.

A mérnökválasztások alkalmával, gyakrabban levő korteskedések, egyik másik kisebbitésével járó magaviselet, szóval, a tisztességgel össze nem férő kihágások megakadályozása céljából, — választásokra nézve a pályázók részéről zárt ajánlatok terjesztendők be az eljáró bírósághoz, ki azokat a tárgyalás előtt — és nem hamarabb — a felek jelenlétében bontja fel.

Segédek a választásnál működéstől eltiltandók s azon vállalkozónak, ki segédje által korteskedik — ajánlata ne vétessék figyelembe.

„Londoni rézjegyzéshez alkalmazkodva, a mai naptól visszavonásig

leszállítottuk

a vegytiszta aussigi és „Hungária“ rézgáliczának árát

nagyobb mennyiség vételénél 64 — koronára,
kisebb mennyiség vételénél 65. — koronára,

100 kgrként ab budapesti raktárunk

(532.)

Magyar Mezőgazdák Szövetségéte.”

Betiltandó egyszersmind a munkát alvállalatba leendő adása. A műszaki munkálatok a törvényszék kikerülésével küldendők meg a kataszternek, minek megtörténtét azonban bejelenteni köteles a mérnök.

Ezen eljárással felette sok idő fog megtakaríthatni.

A munkálatok elkészítésére adott határidők legyenek megfelelők, a teljesítendő munka-részek minősége és mennyiségével, s különös tekintettel arra, hogy a nyári és téli munkálatok ideje ne cseréltesse fel. A szakértői szemléknél tartassék be az igazságügyminiszter által e tekintetben kádott azon utasítás, melyben 10 órai működési idő van előírva.

II. Kataszteri eljárás egészben és részletekben.

Az 1892. évi módosítások egyik fő célja volt, hogy az állam saját közegeinek alkalmazásával, a rendezési ügyek épen gyors, pontos és olcsó keresztülvitele legyen megkönnyítve s hogy ezek biztosításával a birtokos osztálynak teljesen tönkre ment gazdasági állapotán segítve, a tagosításnak új lendületet adjon.

Hogy a cél legnagyobb részben el lett tévesztve, azt kézzel foghatólag igazolják a tagosítási ügyek lassú menete és költségesebbé tétele.

Nem személyeket hibáztatunk, hisz jól tudjuk, hogy az e tekintetben megbízottaknak be kell tartani ama hiányos utasításokat, melyek szigorú és nem a kellő helyen és időben lett alkalmazása, az ügy hátrányára és nem gyorsítására szolgálnak.

A pénzügyminiszter által mérnökök részére kiadott utasítás — dacára, hogy oly aprólékos dolgokat tartalmaz, melyek nem felelnek a birtokrendezési műszaki dolgokra, — mégis hiányos, minek folytán a működő mérnök sem tudja, vajjon munkálata helyese már? mert gyakran megtörténik a részletes utasítás hiányában, hogy a kiküldött vizsgálók, ellenkező utasítást adnak.

A részletes vizsgálatra vonatkozó megjegyzéseinket annak helyén fogjuk felsorolni, itt csak még azt akarjuk még megemlíteni, hogy az utasítás szerint az igazgatóságához beadott munkálatokban a kisebb hiányok kiigazítása van elrendelve; ezeket még a hiba ivben két példányban jegyzékbe veszik a felülvizsgálók — egyszerűen ki lehetne igazítani. A helyszíni hitelesítéseknel pedig épen a törvények szerint köteles a bírói utasításra a hibákat működő mérnökkel ott a helyszínen kiigazítani, s nem félbe hagyni a vizsgálatokat, mi által a birtokosság rendesen egy évet veszít el.

Az előző időkben, midőn a műszaki munkálatok — állítólag oly hiányosak voltak — a hitelesítő bizottság mindent elkövetett a munkálatok helyesbítése érdekében, az eljáró bíró a kiigazítások megtételét elrendelvé, nem történt meg az, hogy egy munkálat csekély és a dologra nem is tartozó nézet eltérés miatt visszadobassék a birtokosság kiszámíthatlan kárára.

Most pedig mutassuk ki az 1892. évi XXIV. törvény alapján kiadott utasítás hiányait.

Az utasítás 73 §-a szerint a háromszögelés, a részletes felmérés előtt vizsgálatik meg, így tehát a vizsgálatok csakis a pontok és nem a részletes felmérésre terjesztetnek ki, mert az utasítás 81 §-a szerint ez akkor ke-

rült vizsgálat alá, midőn a netalán téves alapra fektetett összes statusquo munkálatok már elkészültek. A téves indikálás, vagy a határok nem tudásából származott felmérési hibáknak a már kész munkálatokban átvezetése, nem csak fárasztó, de egyszersmind a tagosítási ügy hátrányára van, csakis azért, mert a vizsgálatok sorrendje téves.

Ezen vizsgálatok sorrendjét meg kell változtatni és oda módosítani, hogy: miután (ut. 73 §.) a mérnöknek különben is meg van engedve a részletes felvételnek — saját felelősségére — a háromszögelési pontok megvizsgálása előtti megkezdése, a pontok vizsgálása alkalomával, próbamérésekkel vizsgálassék meg a részletes felmérés is; így a talált hibák azonnali kiigazításával, már előre biztosítva lenne ugy a részletek felmérésének pontossága, valamint az ezek alapján készíttendő munkarészek is.

Ezen esetben a működő mérnök köteles lenne a már teljesen befejezett 2—4 szelvényt vizsgálatra a kataszteri igazgatóságnak bejelenteni; hogy pedig a költségek beküldésével járó idővesztés meg legyen takarítva, úgy ezen, mint a többi előírt kataszteri vizsgálatoknál indokolva, találjuk, hogy a költségelérányzatban már különben is megállapított hitelesítések összes költségén az alaptól a kir. kataszteri igazgatóságnak utólagos elszámolás mellett, már előre küldessék meg.

Ezen helyszíni vizsgálatok keretébe kellene bevenni — utólag az anyai kellemetlenséget előidéző határhalmok revidálását is, mely a mérnök kezei között levő határ leírasi jegyzőkönyv nyomán, a már kész szelvényeken könnyen eszközölhető lenne.

Már fentebb említettett, hogy a vizsgálatoknál a kataszteri elvek irányadók, holott a birtokrendezési munkálatok más szempontból bírálendők el, s ha a tagosítási munkálatoknál a kitűzött cél — a végeredménnyel tisztába leszünk, be kell látni azt is, hogy a rideg formások alatt és miatt a lényeg szenved.

A kiadott hiba-ivek azt bizonyítják, hogy az azokban felsoroltak nagyrésze — bár a kataszteri felméréseknél talán indokoltnak látszik is — de a birtokrendezéseknél — vajmi kevés horderővel bírnak.

Ezen hiba-jegyzék szerint az egy öln kezdődő különbség kijavítása, már elrendeltetik; vajon ezen csakis számtanilag, de nem fizikailag észlelhető hiba kiigazításával nyere valamit a birtokosság, vajon nem sokkal többet veszít időben, s vajon nem inkább megérzi az oszt. becsléssel elvesztett értékét?

Ha megfontoljuk, hogy egy 200 hold nagyságu határrészben egy 200—300 öles különbséget az egész dűlőben felkeresni, s annak fel nem találása esetében, az egész dűlőben levő részletekre felosztani rendeltetik el, s ezek minden egyes tételét a földkönyv, birtokiv és summáriumban egyenként 44 helyen kell kiigazítani, — elgondolható, hogy minő fáradtságos és a dolog lényegére nem tartozó munkát kell végezni s hogy ez által mit veszít a birtokosság is — azt a tagosítások pangásából látjuk és tapasztaljuk.

A tagosítással — statusquo munkálat — melyben ölekre terjedő különbségek lettek helyesbítve — az új kiosztással megszűnik és így az abban rejlő kisebb hibák is — ha nem is lennének helyesbítve megsemmisülnek; s ha azok kataszteri szempontból mégis hiba-

számba mennek — azt kérdezzük, hogy miért nem követeltetik az új kiosztásban is ilyen pontosság? Egyszerűen azért, mert nem lehet, mert a kiosztásnál a tagok értékének kiszámításánál az arányszámoknak három tizedesig történt kidolgozásával, nagyobb különbségek jönnek ki, mint a statusquonak nehézményezett ölek.

Ha mindezen a dolog lényegére nem tartozó és célra nem vezető aprólékoságok nem vétetnek figyelembe, különösen pedig, ha a vizsgálatok sorrendje meg fog változtatni, nem csak a hiba iver apadnak meg, hanem a munkálatok gyors és pontos összeállításával tekintélyes idő nyeretik meg. Valamint a felmérés, épen úgy a kiszámítások vizsgálatának sorrendje is téves, mert ugyan is:

Az ellenőrzési vizsgálatok (ut. 82 §.) csakis felmért területek összegére — az egész határra — szorítkozik, és így ezen vizsgálatnál csakis annyit lehet tudni, hogy az egész határ a szomszédos határok között helyesen van kiszámítva, de hogy az egyes részletek területi kiszámítása is jó-e? valamelyik patak, vagy út, kert és udvarban nem hiányzik e 10 □ öl, azt ezen vizsgálatnál még nem lehet tudni, mert az alapot képező egyes részletek kiszámításának felülvizsgálása csak később — legjobb esetben egy félév múlva történik, akkor, midőn az osztályozás becslés (ut. 76 §.), a részletek kiszámítása (ut. 82 §.), becslegesítések (ut. 83 §.), szóval az összes statusquo munkálatok már teljesen és véglegesen össze vannak állítva.

A dolog természete azt kívánja, hogy az ezen műszaki munkálatok alapját képező területi kiszámítások előzetesen és ne utólagosan vizsgáltassanak meg, hogy az alapkiszámításokban netalán mutatkozó hibák ne plántáltassanak tovább, mert ellenesetben magok után vonják minden további ezen téves alapra fektetett munkarészek megsemmisülését is.

Ennek elkerülése végett a vizsgálatok sorrendje módosítandó lenne olyformán, hogy az ellenőrzési számitással egyidejűleg, a részletes kiszámítás is vizsgáltassék meg, ennek eszközölhetőse végett a m. mérnök dűlőnként a részletes kiszámítást is teljesíti összterületben, az osztály és becslegesítések elhagyásával; az így összeállított részletszámokat és azok kataszteri területeit magába foglaló ideiglenes földkönyvet az ellenőrzési számolattal egyidejűleg terjeszti be a kataszterhez vizsgálatra, ki azt a hiba-ivvel ismét rövid úton a mérnöknek küldi meg.

Az ezen hiba-iv szerint már helyesbített földkönyv alapján — azt újra írva — állítaná össze a birtok-iveket, summáriumot is teljesítene, a becslegesítéseket is, melyek helyessége a hitelesítéskor — egy pár óra alatt felülvizsgálható.

Ezen eljárással sok idő és költség lenne megtakarítva, míg másfelől a munkálatok sem lennének bemocskolva a sok javításokkal, melyek a kir. törvényszékeknel a tagosítások befejezése után is — mint okmányok örzendők meg.

A műszaki kivitelre nézve még megjegyezni kívánjuk, miszerint a pénzügyminiszteri utasítás szerint minden szelvényre három pont adandó ki, azonban néha csak egy pont van, az is fa tetején, a mely hozzáférhetetlen lévén. számitással állapítható meg.

A technika előhaladásával készített töké-

A M. KIR. POSTA ÉS TÁVIRDA SZÁLLÍTÓJA.

TELEFON SZ. 412.

Bernáth Ede Sándor

Kerékpár, Varrógép Raktár és Mechanikai műhelye

Kolozsvár.

Az összes világhírű bel- és külföldi kerékpárok és varrógépek, azok felszerelése és egyes részecinek állandó nagy raktára és javító műhelye.

Arumért 5 évig felelek. (529.)

Nagy raktár szőnyeg-, paplan-, pokróc- és mátráokban! — Valódi Linoleum- és cocos szőnyeg.

SÁRGA KRISTÓF

(530.)

Alapítatott: 1873.

fehérnemű és vászonraktára,

Alapítatott: 1873.

Kolozsvárt, Deák Ferencz-utca (Belközép) 3. szám.

Dus választék minden kivitelű divatos férfi- és női ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kézfelők-, nyakkendők- és harisnyákban. Valódi francia fehér- és színes lenbatist szőnyeg- és színes á-jour

Különlegességek: színes á-jour

kávés-teríték- és asztalteríték-, goblin ág- és asztalteríték-, csipke-, gyapju- és chenil-függönyök-, pamlag-szőnyegekből.

Újonszülöttek részére garnitúrák, paplanok, mátráczok- és kocsi-takarók.

Nagy választék butorszövegek és szőnyegekből.

Elvállal kiházasítást vagy magán szükségre kívánt mindenféle fehérneműek pontos elkészítését, kitűnő szabás és jó összeállításra legnagyobb figyelem fordítatik.

Valódi késmárki lendamaszt asztalnemű 25% gyárl áron alól kapható.

Bagosy és Társa építőmester

építési irodája

Kolozsvárt, Jókai-u. 7.

szám alatt.

Elvállalnak minden e szaknába vágó munkálatok, valamint tervezetek, költségvetések és becslések elkészítését.

(531.)

letesebb műszerek használata ne tiltassék el csakis azért, mert a kataszter régi gyakorlatán változtatni nem akar, ez nem egyeztethető sem a műszaki pontosság, sem pedig a kór haidadásával.

Az egyezés jogerőre emelkedése után, a birtokosság az új tagra várva, a gazdaságát ennek tudatában rendezi be, előbbi birtokán mit sem számít, mit sem vet, s ha már most a munkálatoknak a kataszterhez való beadása és vizsgálata folytán nem jut az új tagokhoz — vetés nélkül maradván — kiszámíthatlan károkat szenvedett és fog szenvedni; ennek elkerülése céljából kimondandó, hogy a természetbeni kijelentést m. mérnök — saját felelősségére befejezve — a munkálatokat az után terjeszse be a kataszterhez, melyek soron kívül vizsgálándók meg.

A műszaki munkálatok kiállítása tekintetében, hogy az állam részére átszolgáltatandó munkarészek egyöntetűek legyenek, hogy a betűk, számok, méret szerint irassanak be, indokoltnak találjuk, de hogy a bíróság részére készült térképek milyen betűvel, színnel legyenek megírva, kifestve, hogy a minden évben változó kert és udvar minő területtel legyen bevezetve akkor, midőn ezek nem is tartoznak a tagotitási keretbe — nem tartjuk szükségesnek, miért is kimondandó lenne, hogy az előírt külpontosság csakis az állami térképekre alkalmazandó.

Az 1892. évi törvények és rendeletek nem tartották szükségesnek, hogy az ide-oda való küldözgetés és lassu felülvizsgálattal különben is eleget készítettett előmunkálatok mellett, még a kiosztási munkálatok is épen, a végrehajtás küszöbén, a működő mérnök kezéből kivételre — egy újabb 3-4 havi idő elteltével, akkor adassanak vissza a mérnöknek, midőn a kiosztást az idő előhaladottsága folytán, már nem lehet teljesíteni.

A kataszter a kiosztási munkálatok felülvizsgálásában nem bírván elég gyakorlattal, kényelmesebbnek találta, hogy ezen munkálatok ne a helyszínén, hanem bent a hivatalban vizsgálattassanak meg és így történt, hogy a kataszter egyszerű felterjesztésére az 1892. évi törvény 28 és 28 a. §§-ai miniszteri rendelettel megváltoztattak, nem gondolva és nem is tudva azt, hogy ez által a birtokosságnak kiszámíthatlan károkat fognak előidézni.

Ezen rendeletek már ez ideig is kiszámíthatlan károkat és hátramaradást okoztak a birtokosságnak. A birtokosság a kiosztás biztos reményében előbbi birtokát már nem szántja, vetéseit az új tagra számítva, mint menykőcsapásra arra ébred fel, hogy a kataszteri vizsgálatok miatt, új tagját csakis egy év múlva kapja meg, — elveszítve egy teljes évet.

Az új tagokba való átmenet mindig csökkenéssel történik ugyan, azonban mégis kevesebb hátránnyal jár, ha a kiosztás, illetve birtokbavétel őszszel eszközöltetik; már most, ha a műszaki vizsgálatok nem fejeztetnek be legkésőbb augusztus végére, a kiosztással járó időt is számításba véve — ha a birtokbavétel eszközölhető is — de már az évszak előhaladása folytán a birtokosság nem végezhet — a máskülönben is rendezendő új tagban — semmi munkát; a régiben — az új tag kinyerése reményében — mit sem dolgozván, úgy két szék között a pad alatt, vagyis egy évig kenyér nélkül marad, csakis azért, mert a kataszternek így kényelmesebb.

A késelem legfőbb oka egy munkálat megkészítésére szükséges időnek a felülvizsgálatra használt időhöz való viszony aránytalanságában rejlik első sorban.

Ezen hosszadalmasan végzett felülvizsgálatok a munkálatok színvonalát tényleg emelték és különös gyakorlati érdemük az: hogy a hibás előmunkálat végrehajtáskor ismertessék fel és ekkor kelljen az egésznek megsemmisülni — teljesen kizárattott.

Tehát ez üdvös is idáig. Azonban a további felülvizsgálat kényelmessé tételéért az oly nehezen elért végrehajtást a 12-ik órában késleltetni — a mikor a birtokosra nézve a most elvesztett idő kétszeresen számít — nem helyes, nem célszerű, kiszámíthatlan kárt okoz minden lényeges haszon nélkül, ugy a birtokosnak, mint a mérnöknek. Mert egy már kellőleg megrostált előmunkálaton alapuló kiosztásban, legfennebb aprólékos helyesbítések, kiegyenlítések, szűkkörű módosítások adhatják elő magukat — de az egész munkálat felforgatását még a régi lazább felülvizsgálat ideje alatt sem lehetett hallani, ha az eljáró bíróság bevezetési tárgyaláson alaposan, esetleg a meghívott szakértő útján helyesen bírálta el, azon ilyenkor egyetlen figyelemreméltó kérdést, hogy a kiosztás tervezete megfelel az ítélet avagy egyezés tartalmának.

Mindezen indokok alapján visszaállítandó a törvény ama intézkedése, hol kimondatik, hogy a kiosztási munkálatok vizsgálata — annak végrehajtása után — a helyszínén teljesítendő.

(Folytatjuk.)

A székely kongresszus Kolozsvárt.

Az „Ellenzék“ és „Magyar Polgár“ június 11-iki számaiban fentti cím alatt a következő kommunikét olvastuk:

„Az Erdélyi Kárpát Egyesület által rendezendő székely kongresszussal kapcsolatban a székelykérdés olyan érdeklődés tárgya lett ez idő szerint, a milyen talán még nem volt egyszer sem. A beadványoknak egész tömege érkezett az E. K. E.-hez, mind a székely kongresszusra vonatkozólag. Ez a legelőkelőbb bizonyítja, hogy immár égető szükség a székely kongresszust megrendezni és az elméleti vitatkozás teréről a kérdést a gyakorlati megvalósulás helyzetébe hozni.

Az E. K. E. választmánya legutóbb tartott gyűlésén számbavette a beérkezett anyagot és egyhangu határozattal kimondta, hogy a székely kongresszust még ez évben megrendezi. Az előkészületek végzésére a székelykérdéssel foglalkozó közéleti férfiakból bizottságot szervez, mely rövid idő alatt megállapítja a kongresszus idejét, helyét, ügyrendjét és a tárgyalandó kérdéseket. A kongresszusra meghívják a kormányt, az összes székely hatóságokat és testületeket, valamint az erdélyi közgazdasági és kulturális egyesületeket és egyeseket.

Örvendetes jelként említjük, hogy a kereskedelmi miniszter a legkedvezőbbben nyilatkozott a kongresszusról az egyesülethez intézett leiratában és az egész kongresszus tervezetét bekérte: Hasonlóképp a honvédelmi miniszter is üdvözölte az E. K. E. hazafias kezdeményezését. Érdekesnek tartjuk közölni, hogy a megkérdezett székely hatóságok s egyesek közül 3 főispán, 3 alispán, 6 székely

orsz. képviselő, 15 főszolgabíró, 2 város, 7 erdőhatóság, 1 kulturmérnökség, 10 egyházi hatóság, 2 egyesület, 8 tanügyi hatóság, 124 község, 14 magán ember adott be véleményt az E. K. E.-hez, melyekben a kongresszus megtartását helyeslik, az abban való részvételt megígérik és a székely bajok orvoslására a tárgyalandó javaslatokat bejelentik.

Feltételeken ellene nyilatkoztak 1 főispán (Csikm.) s 1 tanfelügyelő (Csikm.), 1 kamara (M.-Vásárhely); ezek is inkább azért, mert már megelégtették a sok elméleti vitatkozást a székely kérdésben.

A javaslatok tömegéből kiemeljük ezeket: Székely körvasút, Szárhegyen kőfaragó, Gy.-Szent-Miklóson erdőszeti szakiskola létesítése; textilipar támogatása, posztógyárak szervezése; csikszentdomokosi rézbányák megnyitása, székely földhitelintézet, tanítóképzőkben gazdasági oktatás intenzívebbé tétele, szövetségek alapítása, birtokviszonyok rendezése, háziipar fejlesztése, gyógyfürdők fejlesztése, ásványvizek értékesítése, sok gyermekű székely családok támogatása, a székely kérdésnek részletekben, vidékenként megoldása, anyagi helyzet javítása, székely ipar fellendítése, házaló kereskedés szabályozása, állattenyésztés fejlesztése, hitelrendezés, erdők arányosítása, erdei legelők kérdése, tagosítás, utadó, a székely jelzőalkölcsonok konvertálása, a bányászati fejlesztése, újabb mezőgazdasági ágak meghonosítása, talajjavítás, tagosítás gyorsabb keresztülvitele, felfogyasztó iparágak létesítése, belterjesebb gazdálkodás és a műtrágya használatának bevezetése, minta-gazdaságok szervezése, újabb takarmányfélék termelése, selymentenyésztés, az okszerű istállózás bevezetése, erdei- és vicinális utak ügye, erdőkezelés, regále megváltás ügye, turisztika és idegen forgalom, az elhanyagolt iskolák fejlesztése, ipariskolák föllállítása, közmagtárak, baromfi-értékesítés, munkáshitel, munkásvédelem és biztosítás, székely termények és állatok kedvezményes szállítása, katonai idő szállítás, pálinkafőzés, gyümölcskonzerv-gyár létesítése, kosárkötő-tanfolyam, serlecsodásárok, cukorgyár, községi vagyontól adómentes takarékpénztárak föllállítása, erdőtörvény módosítása, dohányültetés stb. stb.

Szóval a beérkezett javaslatok a legapróbb részletekig felölelik a székelység összes bajait és ezek orvoslására szükséges intézkedéseket. Egy-egy kérdés ismétlődik számtalan beadványban, különböző megokolással. A tagosítás, erdőlegeltetés, arányosítás kérdéseinek rendezése benne van majdnem minden község beadványában. — Ezekből domborodik ki igazán és a tényeknek megfelelőleg a székely kérdés.

Amint látható: a javaslatok nagyobb része a mezőgazdasággal kapcsolatos. Öszinte sikert kívánunk a kezdeményező együletnek ahhoz, hogy a javaslatok ily tömegét a gyakorlati megvalósulás helyzetébe hozza, habár e törekvéséről mi — úgy szerkesztőségünk, mint az „E. G. E.“, mely e kérdések legtöbbjével már egy fél évszázad óta komolyan és folytonosan foglalkozik — mind ezideig csak az elől említett forrásokból értesültünk.

A Zalathnai kénkovand

ipar részvénytársaság

Brassói kénsav- és műtrágya-gyára ajánlja legjobb minőségű mindennemű műtrágyáit

a t. e. gazdaközönség figyelmébe. — 100 q.-án alóli megrendelést legcélszerűbb az „Erd. Gazd. Egylet“ raktárához intézni. —

Árajánlatokkal készséggel szolgál a **KÖZPONTI IRODA BUDAPEST, IV. ker., Bécsi-utca 5. szm.**

(502.)

Az Egyesült-Államok és Kanada mezőgazdasági termelése és állapota.

— Paikert Alajos, a m. kir. földművelésügyi miniszter washingtoni gazdasági szaktudósítójának jelentése. —

II.

Hüstermelés.

Az Egyesült-Államokban és Kanadában mondhatni sohasem használnak szarvasmarhát igába. Az összes szarvasmarha Észak-Amerikában csak két célnak szolgál: húsnak és tejnek, de mindig elkülönítve. Azaz a hús előállítására húsfajtákat, a tejtermelésre tejelő fajtákat tartanak. A kombinált hús és tej, vagy mint nálunk előfordul, hús, tej és erő kifejtésre való fajtákat itt nem ismerik.

Hús előállítására legkedveltebbek az: Aberdeen-Angus, Hereford, Shorthorn, Red-Polled, Galloway és Polled-Durham fajták, de különösen a három első.

Az amerikaiak igen nagy, talán túl nagy súlyt helyeznek a pedigrekre és húsgazdag apaállatokért mesés árakat fizetnek. A nagy tömegeket tenyésztő és nevelő „rancher”ek (szarvasmarhatenyésztők) majdnem mindig „grades”eket vagyis félvér, jobban mondva keresztezéseket nevelnek, kitűnő apaállatok után. Ma a legdivatosabb húsfaj határozottan az Aberdeen Angus. Egészeir fekete, igen dús-szőrű, szarvatlan, finom húsú, könnyen hizó, nem túlnagy állatok. Szelidek és könnyen kezelhetők, azért szállításuk vasuton és hajón is könnyű.

Meleg, száraz éghajlat alatt és esetleg szikes legelőknél is meg vannak elégedve ezen fajtákkal.

De az Egyesült-Államokban a szarvasmarha tenyésztésnél még nagyobb fontossággal bír a sertésenyésztés.

Az Unióban legelterjedtebb s legkedveltebb faj ma is: a Berkshire, mellette még használják a fehér chert, a nagy Yorkshire, a Jersey (egymáshoz igen közel álló fajták) és a Tamwirthokat. A sertésenyésztésnek bámulatos felvirágzását igen nagy részben napról-napra fokozódó „packing industry”, vagyis a hüstermek gyári termelésének kell tulajdonítani.

Packing, annyi mint csomagolás, azaz itt minden húst, sonkát stb., a mi nem azonnali fogyasztásra van szánva, vászonruhákba csomagolják, varrják (Dressing). Azonkívül persze számtalan más módja is van az elkészítésnek.

A húsnak feldolgozása nagyban is gyárilag, leginkább a most mint nagy milliomos Phillip D. Armournak köszönhető. Nem teremtette ezt az ipart, de határozottan ő volt az, a ki világhírűvé tette és példáját ma számtalan óriási gyártelep nagy sikerrel utánozza.

Az Unió egynehány városának húsgyártási iparáról tájékoztatást nyújtanak az alábbi számok:

(Chicago, Kansas-City, Omaha, St.-Louis, Indianapolis, Cincinnati, Milwaukee-Cudahy, St.-Joseph, Cedar-Rapids, Ottumwa, Cleveland, Louisville, Sioux-City, St.-Paul, Nebraska-City.)

Megnevezés	1899—900	1898—99	1897—98	1896—97	1895—96	1894—95	1893—94	1892—93
Városokban összesen	20.602,517	21.878,545	18.480,575	15.388 356	13.620,230	14.562,917	10.566,523	11.223,640
Egyéb helyeken . . .	1.598,304	4.773,150	1.720,685	1.540,622	1.390,405	1.440,728	1.038,483	1.166,990
Mindössze	22.200,821	23 651,695	20.201,260	16.928,978	15.101,635	16.003,645	11.605,006	12.390,030

sertés öletett le és dolgoztatott fel (március 31-én végződő évek szerint).

As elsőség természetesen Chicagóé, azután következnek Kansas-City, Omaha, St.-Louis, Indianapolis és a legújabbban előretörő St.-Joseph. Cincinnati város, a régi Porkopolis, már régen elveszítette vezérszeropét, az most Chicagót illeti.

Chicagóban egy évben 7—8 millió ser-

tést ölnek le és dolgoztatnak fel az ottani nagy húsgyárakban.

Ezen ipar úgy az illető városokra, valamint a termelő gazdákra, de leginkább az illető gyárosokra magukra, óriási haszonnal járt és végeredményében az Unió közvagyonát is tetemesen emelte.

II. Kanada.

Kanada kivitele búzában, zab, liszt, sajt, vaj, élő állatok, húsneműek és gyümölcsben már ma is tekintélyes és a közel jövőben még mindenestre emelkedni fog.

Mezőgazdasági termelése, habár még kétszeresére is fokozódhatik, — geográfiai fekvése és a mostoha klimatikus viszonyoknál fogva igen határolt. Azért ez oldalról túlnagy verseny nem fenyeget.

Kanadának csak legdélibb tartományai jöhetnek itt tekintetbe, így jelesül Ontario, Manitoba és a North-West Territoriek némely vidéke.

De itt is néha augusztusban hó boríthatja a buzavetéseket. Manitoba és Assiniboia délibb részeiben azonban a lehető legtermékenyebb fekete buzaföldek találhatók.

Kanada mezőgazdasági (gabona) termelése átlagban is kikerekítve így alakul:

búza	55 millió bushel
tengeri	26 " "
rozs	3 " "
árpa	26 " "
zab	175 " "
borsó	30 " "

Kanada mezőgazdasági kivitele 1899-ben:

összesen 68.140,758 dollár, vagyis 340.703,790 korona értékű volt.

Kanada legfontosabb mezőgazdasági kiviteli cikke: a sajt, melyből 1899-ben 16.776,765 dollár értékű kivitele volt.

A sajt gyártására és csomagolására nagy súlyt helyeznek a kanadaiak, és a kivitelre szánt sajt külön még szigorú kormányfelügyelet alatt áll, a selejtes visszavetetik. Ennek köszöni Kanada és Dánia, a melytől Kanada eltanulta, ma rendkívül kifejlett sajt kivitelét. A külföld, főleg Anglia tudja, hogy a kanadai sajt föltétlenül jó, azért előnyben részesíti mások fölött.

Ezen kormányfelügyeletet kéri most az Egyesült-Államok tej-, illetve sajtermelői is, kik a tisztességtelen verseny következtében, melylyel néhány kevéssé lelkiismeretes úzér nagy tömegekben selejtes sajtot vitt ki, majdnem egészen elveszítették piacaikat.

Pontos kiviteli cikkek még: a búza és buzaliszt, szalonna, szarvasmarha, vaj, zab, alma, borsó, tojás, juh, ló és a mi bennünket igen érdekel a heremag.

Kanada mezőgazdasági kivitele állandóan emelkedik; a kivitel iránya pedig évről-évre inkább Anglia felé fordul, elhagyva majdnem egészen az Uniót.

Amíg 1867-ben Kanada mezőgazdasági kivitelének 65%-a az Unió felé vette útját és

csak 20% Anglia felé, 1899-ben már teljesen megfordult és ma Anglia 86%-ot vesz át, az Unió pedig csak 7%-ot.

A manitobai és assiniboiai búza igen jó, piros és acélos. Aratása kizárólag kévekető gépekkel történik, kicséplése a legmodernebb cséplőgépekkel, a gabona befogadására a vasutak mentén mindenhol számtalan 10—50—100 waggonos elevátor áll rendelkezésre, a nagy

gócpontokon pedig három ötezer elevátorok is. A búza egyharmada mint liszt kerül kiviteltre. Kanadának kitűnő és ledmodernebb malmai vannak, magyar rendszerű hengerszékekkel.

Ogilosi, Kanada legelső nagymalmosa, Budapesten mint almunkás tanulta el őrlési technikákat. Több nagymalom lisztjét: „Hungarian flour” vagy „Hungarian patent flour” elnevezés alatt bocsájtja forgalomba.

Az elevátorok majdnem kizárólag fából vannak építve és a most itt igen divatos és tényleg rendkívül praktikus pléh-bevonattal borítva. Ez a pléh utánozza a téglavagy kő alakját, rendesen barna, szürke vagy vörösre van festve (olajfesték) és körülbelül félméteres lapokban igen olcsón és gyorsan a falakra szegezhető.

A farmer buzájával az elevátor egyik oldalához hajt, a búzát a befogadó csőbe önti, ott megméri, osztályozzák, azután vagy rögtön tisztítják, rendesen gőzgéppel hajtott rostákkal, az elevátor felviszi az épület tetejére és ott az elosztó cső segítségével a kívánt tartályba lesz öntve. Mikor az elszállítás ideje itt van, a tartály nyílását kinyitják és a gabona a vasuti waggonba ömlik.

Az egész eljárás rendkívül egyszerű, olcsó és gyors.

Németország gazdasági állapota.

Irta: Milhoffer Sándor.

Németország nagy arányú gazdasági fellendülése általában beszéd tárgyát képezi a külföldön. A Német birodalom csak három évtizedes multra tekinthet vissza, de már oly erősek az alapjai, a gazdasági állapot oly megállapodottnak látszik az erősség dolgában, hogy szinte bámulattal töltel bennünket. Igaz, hogy azt mondják miszerint az egyes államcskák politikai összeforrása nem oly tökéletes még, mint az a távoli szemlélő előtt látszik, s igaz, hogy belső bajok folyton mutatkoznak, hisz még most is nyögi az ipari válság következményeit a birodalom, de úgy látszik meg tud vele küzdeni az akaraterős császár s népe. Ha olykor-olykor aggódással tölti is el a szemlélőt a rohamos fejlődés, s ha ez az aggodalom alaposnak is bizonyul, rövidesen biztató jelenségek merülnek fel, melyek az aggyalt eloszlatják. Mindenesetre kérdéses, hogy a gyógyszer elég radikális-e arra, hogy profilaktikus szereket hiányát kipótolja, hogy állandó javulást teremte annak alkalmazása, mert az ipari bajok gyökérzete messze bele nyulik az állam életébe, s más kalamitások is vannak, melyek nagyon komoly jellegűek. A jelen már az optimistának teljes igazat nem ad.

Németország kivitelét rendkívüli mértékben igyekszik fejleszteni: legnagyobb baja, hogy ez neki nem sikerül a maga egészében. A többi között Oroszország, Magyarország is az iparfejlesztés terére lépett, s ez általában zavarólag hat számításaira. Ennek dacára kétségtelen, hogy roppant arányú fellendüléssel kell e tekintetben számolni a világkereskedelemnek. A külföldi szakférfiak és statisztikusok azt vitatják, hogy Anglia hegemoniája a világkereskedelemben szűnőben van, mert az Egyesült Államok és Németország forgalmi kimutatásai aránylag nagyobb növekedést tüntetnek föl. Ezzel szemben azonban a „Times” egy utóbbi száma feltűnteti, hogy fejenként mennyit tett a legnagyobb kereskedő államokban a kivitel, s ez épen nem a fentieket bizonyítja. E szerint a kivitel volt fejenként font sterlingekben, illetve schilling és pennyben:

Év	Anglia	Egyesült-Államok	Németország
1879	7 5 0	3 3 0	3 0 7
1880	8 5 6	4 18 0	3 9 6
1881	8 14 9	5 0 3	3 13 2
1882	8 14 2	5 8 4	2 18 11
1883	8 12 7	5 14 8	3 3 1
1884	8 5 9	5 4 10	2 15 8
1885	7 10 9	4 12 3	2 14 7
1886	7 3 2	4 12 9	2 9 1
1887	7 13 8	4 18 5	2 10 8
1888	8 1 9	4 17 5	2 3 2
1889	8 10 1	4 15 10	2 10 4
1890	8 15 0	4 18 2	2 17 1
1891	8 3 7	3 11 2	2 17 7
1892	7 13 1	3 4 11	3 5 7
1893	7 9 6	3 6 8	2 14 4
1894	7 1 1	3 2 1	2 14 8
1895	7 6 2	3 10 2	2 8 7
1896	7 10 0	3 13 11	2 12 2
1897	7 7 9	3 13 8	3 1 3
1898	7 6 3	3 14 5	3 10 5
1899	8 2 6	4 4 2	3 10 3

Hisz kétségtelen, hogy Németország külkereskedelme folyton emelkedik: láthatjuk ezt abból, hogy ha az összes kivitel nézzük, az, csak öt évet véve, 1000 millió márkával nagyobbodik. 1895-ben a kivitel 3424.000.000 márka, míg 1899-ben 4363.000.000, de azért ez Angliához nem is hasonlítható sem absolute, se relative véve. Németországtól tehát most még tartani korántsem kell. A mi viszont az Egyesült-Államokat illeti, a fejenkénti átlag ott is csak feleányi, mint Angliában. Anglia tehát a világkereskedelmi hegemóniát még magáénak mondhatja. Kétségtelen azonban, hogy hatalmából, nagyságából sokat vesztett: láthattuk ezt a bur s kínai kérdésnél. A tizenkilencedik század az angoloké volt mindenestre, ép úgy, mint a tizenharmadik a franciáké, a tizenhetedik a törököké, s a tizenhatodik a spanyoloké. Abban is megegyeztél velük, hogy a század végére hatalma hanyatlott. Hogy a huszadik század kié lesz, az kérdés. Itt már Amerika s Németország szállnak sikra. Lehet, hogy Németország viszi el a hatalmat politikai s kereskedelmi téren. Fejlődésétől s az eddigi alap szilárdaságától sok függ. Ha a belpolitikai viszonyai kedvezőbbek volnának Oroszországnak, úgy feltéve ha fejlődése intenzívebben haladhatna előre, rengeteg testével nagyon is számottevő tényező lehetne a hatalmi s világkereskedelmi pozíció elnyerésénél: így csak a távol jövőre, talán a huszonegyedik századra maradnak a chanceai. Ugylátszik a közel jövő Németországa.

Kezd is már terjeszkedni Németország erősen az idegen világrészekben. Ázsiából pontos adatokat nem igen lehet felállítani: ott a politikai konstelláció a kínai kérdés megoldásától függ. Ausztrália az angoloké, s így csak az egy Afrika maradna, melyen idegen államok osztozkodhatnak. Hat európai állam igyekezett a múlt század végén tért foglalni e kontinensen. A hódítások területének pontos adatait nem igen ismerjük, mert a határok még fixirozva nem igen vannak. Tekintve Németországnak, mint egységes birodalomnak rövid múltját, óriásnak kell területét tartanunk. Afrika 11 $\frac{1}{2}$ millió angol négyzetmérföld területéből a német birtokok területe majd egy millió négyzetmérföld. Az európai államok közül csak Angolországnak s Franciaországnak vannak itt nagyobb kiterjedésű gyarmatai.

Németország azonban csak az ipari s kereskedelmi téren nagy, ha a közgazdasági ágokat vesszük: mezőgazdasági szükségletét fedezni nem képes. Gabonából s húsból jelentékeny hiánya van, mit a külföldről kénytelen pótolni. A hússzükségletet illetőleg pontos adatokkal nem rendelkezünk. Lichtenfeld állítása szerint (Landwirtschaftliche Jahrbucher, Band 26. (1897.) Seite 141.) 39-9 kgr. a hússzükséglet Németországban fejenként. Ha ez áll, úgy körülbelül $\frac{1}{20}$ részét a húsfogyasztásnak külföldről pótolják. Az 1897-ik évi számlálás alapján feltüntetett 18.491.000 szarvasmarha, 14.275.000 sertés s 10.867.000 juh te-

hát nem ad annyit évi fogyasztásra, mely a népességnek elegendő lenne.

A gabona-féle, mint említettük, korántsem elegendő annyi, mint a mennyit a belső föld produkál. Jelentékeny e tekintetben a behozataluk. De nézzük a gabona-féle s burgonya részletesebb adatait:

1898-99-ben ezer mazzsánként						
	Aratva	Vetőmag	Belföldi készlet	Vámterületre vittek	Vámterületről kivittek	Belföldön rendelkezésre áll
Rozs	9032176	1010682	8021493	728349	295765	8454078
Búza	3607610	336777	3270833	1602791	179355	4694269
Tönköly	514871	63388	451333	72	293	451312
Arpa	2880036	249019	2631017	1302061	26389	3906689
Zab	6734120	639443	6114677	331407	65639	6380439
Burgonya	36720609	6161176	30559433	223859	148216	30635085

A bevétel tehát — az egy tönköly kivételével — minden esetben jelentékenyen túlhaladja a kivitelt. Németországa külföldre szorult szükségletei szállítása tekintetében. Ha az adatok változnak és az egyes években, azért a végeredmény mindig ez marad.

Ha mezőgazdasági szempontból hátul áll is Németország, annál nagyobb ipara, s annál nagyobb lendületet vesz kereskedelme. Mindkettőnek erőteljesebb kifejlése az utóbbi évekre esik. Mezőgazdasági hátramutását a többi közgazdasági ágak produktivitása bőven kompenzálja. Számításba kell különben vennünk, hogy Németország mezőgazdasága szintén erőteljesen fejlődik. Termés átlagai nagyobbak, évi produktója fokozódik, 1894-95-ben 83 millió tonna volt búzatermése, 1898-99-ben 9 millió, vagy burgonyatermése 33-6 millióról 36-7 millióra zökkent. Szinte kétségtelennek mondható nagy s izmos közgazdasági fejlesztése mellett, hogy ez a jövőben még jobban fog fokozódni. Tekintetbe kell azonban venni, hogy szükséglete is folyton nagyobbodik. Népzsaporodása a legjobb százalékok egyikét mutatja fel, s így szükséglete ennek folytán is szaporodik, úgy, hogy előrelátható, miszerint szükséglete mind nagyobb lesz, melyet részben a külföldről kell pótolnia.

Németország tehát mezőgazdasági szempontból importra fog szorulni a jövőben úgy, a mint az a jelenben is elmondható. Igaz, hogy ebből a külföldnek nincs annyi haszna, mint az rendes körülmények között várható volna, mert hisz a vámok magasak. Ez különben a német mezőgazdaság fejlesztésének egyik leghatásosabb eszköze. A külföldi gabonát a vám drágítja, s így a belföldi termény árát leszorítani nem tudja. E tekintetben a jövő csak emelkedést hozhat, mert a német agrárpárt ereje megtudja az ellenkezőt akadályozni. Igaz, hogy ebből látszólag hazánk-nak kevés a kára, mert mi árpan kívül más gabonát nem igen viszünk ki, de kétségtelen, hogy ha a helyzet e tekintetben javulna, azért nagyarányú kivitel volna észlelhető, mert hisz így az árak emelkednének s a nép a gabona-élelem helyett a különféle kenyérpótló anyagokat venné táplálékai sorába. Erre most vajmi kevés a szükség. Sajnos, javulást alig lehet várni e téren.

Ha Németország erőteljes s rohamos fejlődése bizonyos téren reakciót is szült, kétségtelen, hogy az a roppant erő, mely ezen élet-erős országban fekszik, tudja azt érvényesíteni, s a hibákat, károsodásokat pótolni fogja. Viszonyai általában egészséges alapon nyugodnak, s a modern haladás tekintetében tőle minden tekintetben példát vehetünk.

A talaj alászántása aratás után.

Hogy a kulturnövényeknek némely betegségei és ellenségei a következő évben újra föl ne lépjenek, célszerű mindjárt aratás után a szántóföldön maradó növényi részeket megsemmisíteni, vagy más úton ártalmatlanná tenni. Számos kártékony rovarnak fő-, vagy kizárólagos téli lakóhelye az illető kulturnövény maradványaiban, tehát gyökerében, tarlójában, szárában, vagy lehullott leveleiben van, teljesen el lehet őket pusztítani, ha az említett növényi részeket teljesen megsemmisítjük, vagy eltávolítjuk. A kulturtalaj megtisztítása mindjárt aratás után a következő

növényzet egészséges fejlődését biztosító eljárás és azért megérdemelné, hogy szélesebb körben kövessék.

Nevezetesen az alább elsorolandó betegségektől és ellenségektől menekedhetünk meg, vagy csökkenthetjük azokat, ha ezt az eljárást alkalmazzuk.

A gabonatermelésben a tarlónak az aratás után lehetőleg hamar történő alászántása a következő zavarok ellen hasznos munka: A *gabonadarázs* (*Cephus pigmaeus*), a búza és rozs szárának és kalászának ezen veszedelmes elpusztítója ellen, mert ez a rovar a szárnak a tarlóban maradt részében telet ki, a honnan a jövő tavasszal kel ki; a *gabonatrépsz* (*thrips frumentarium*) és a levéltetű ellen, melyek mindenféle gabonafaj levelein és kalászában élőködnek, és melyek a tarlón maradó szárrészben és más növényi maradékrészekben telelnek ki. Hogy az ott kitelelni akaró rovaralakulatot biztosan elpusztítsuk, a tarlót lehető mélyen kell alászántani. A *Frit*-légy és hasonló légyfélék ugyan nem a tarlószalmon telelnek ki, de tojásaikat az elszórt gabonaszemekből nőtt zöld búzára rakják, úgy, hogy az alászántással ezeket is elpusztítjuk. De ez által a legyeknek csak egy részét pusztítjuk el, mert a legtöbbjük a tojásokat egyenesen új őszi vetésre rakja. A legveszedelmesebb élősdigombák a rozsdagomba, a lisztharmatgomba, a rozsszár törését okozó gomba, a búza tőgombája is téli állapotukban a tarlón maradó gabonaszáron és leveleken vannak, de valószínűleg a talajban is vannak csiráik, úgy, hogy a tarló elpusztítása, nem teljes rendszabály ellenük.

A *burgonyatermelésnél* fontos szabály az, hogy minden növényi rész, a mi a burgonyából a földön maradt, eltakarítsassék, mert ez rendkívül lényeges a jövő évi burgonyatermelésre. A burgonya levéltetű ellen mindenféle gomba-csirákat ülnek, mint a *Phytophthora* (burgonyavész), *Sporidesmium* (burgonyapenesz), továbbá levéltetűk és burgonyapoloska petéi. Ezért a burgonya-levélnél a kiszedés után történő elégetése minden tekintetben hasznos eljárás. Sokkal fontosabb még ennél is az, hogy ha a burgonyakiszedésnél rohadt, vagy beteg burgonyákat lertünk, azokat ne hagyjuk a földön — mint az legtöbbször történik, hanem takarítsuk teljesen el, mert a rothadt gumókban a burgonyarothadás csirái maradtak és ez által otthagytva inficiálnak a talajt. Mindjárt a a burgonya kiszedésnél, még a földön válaszszuk külön a beteg gumókat az egészségesektől és az előbbieket is okvetetlenül vigyük be a földről; szeszégetésre, vagy mint besavanyított takarmány még használhatók is.

A *répatermelésnél* is figyelembe kell venni azt, hogy a régi répanövény maradványain is az élősdigombák nagy tömege tapad, melyeknek megadjuk a továbbfejlődésre a módot az által, ha a levágott répafejeket és leveleket, magtartót és romlott répákat a földön hagyunk elpusztítatlanul. Ezek a kártékony élősdiek a répa *peronosporájának* és a répa *rozsdájának* téli spórái, a *Phoma Betae*, (a répa gyökérfenéje, szivrothadása és száraz rothadásának előidézője) a *Fusarium beticola* és a *Sporidesmium putrefaciens* (répalevél barunlás) a gyökérszög. Számos állati élősd, mint a répalégy, paizsbogár, répaporva a földben telelnek ki és mélyebb alászántással elpusztíthatók.

A *hüvelyes növényeknél* és *zöldségtermelésnél* is nagyon sok kártékony állat és gomba van, melyek a régi növény szárán, levelein, torzsáján vannak és melyek zavartalanul hagyva a jövő évben is föl fognak lépni. Ahol borsó, paszuly, repce, kel és ezekhez hasonlóak voltak, a termés letakarítása után mélyen alá kell a földet szántani, lehetőleg úgy, hogy a nagyobb növényi alkatrészeket juhokkal való legeltetés, vagy boronás által már előzőleg eltávolítottuk.

A *gyümölcs-termelésnél* is fontos az, hogy a fákról a holt farészeket, elfomlyadt leveleket, le nem szedett vagy elfomlyadt gyümölcsöt eltávolítsuk; a fák alól minden növényi

hulladékot eltakarítsunk. elássunk vagy alászántunk, hogy a károsan ható növényeket és állatokat megsemmisítsük. Ez által nemcsak a legfontosabb elősdi gyümölcsfagombákat, mint a monilia (penész), fusicladium (varas betegség), a cseresznyefa gnomonája, a szilvafa polystigmája (levélfoltosodás), gombák pusztulnak el, hanem a gyümölcsfáknak ártó rovaroknak nagy része is.

Az a körülmény, hogy ennek a hasznos munkának teljesítésére nincs meg mindenütt a kellő munkaerő, nem dönti meg annak célszerűségét, A hol csak rendelkezésünkre áll valamilyen munkaerő, ott használjuk azt föl ebben az irányban. Ennek a hasznosnak bizonyult eljárásnak legnagyobb eredménye persze ott lesz, a hol közösen, tervszerűen igyekeznek az illető kártevőknek elpusztítására. Ez közös érdek és legfőbb figyelmüket érdemli mindazoknak, akik a művelési növényeket hasznosságukban is megakarják tartani.

Frank B.

KISSEBB SZAKKÖZLEMÉNYEK.

+ **Komlószáritó szinek s gyógyfüfűértékesítés.** Hogy hazánkba külföldről mennyi gyógyfüvet szállítanak be, s mi azért mennyi pénzt fizetünk: arról beszámol a statistika. — Hogy a gyógyfütermelés felkarolásával is értékesíthetnénk földjeinket, tehát több jövedelmekre tehetnénk szert, az kiténik azon csekély, de szavahihető kísérletekből, melyet hazánkban egy pár lelkész, tanító s gyógyszerész végezett. Sok gyógyfüfűfélét lehetne nálunk termelni s igen jó minőségben. Csak meg kell kezdeni, a kezdet pedig már az idén is nem nehéz. És pedig az idén — s már most is — ebben a termelési ágban a *vadon előforduló* gyógynövények gyűjtésével, száritásával kell beletanulni. Sós, meszes, szikes, de egyéb talajaink is — itt az erdélyi részekben is — igen szépen terem a zsálya, a mentha, kakukkfű, székfűvirág, úti fű, belladonna stb. stb., melyeknek viritása most állott be s a melyeknek levelét, gyökerét, virágját, most kell szedni s száritani. Miután a termeléssel nem volt gondunk, annál jobban reávetjük magunkat a gyógyfüvek száritására. S itt a komlótermesztők s kertészek jöhetnek segítségére a falujokbeli gyógyfügyűjtőknek. Ez idő szerint úgy a komlószáritók, mint az üveges virágházak üresen állanak s mindkettő kitűnően alkalmas a gyógyfüvek száritására. Az volna a legcélszerűbb, ha a komlótulajdonosok vennék át a gyűjtést, esetleg a falubeli gyógyszerészt bizná meg azzal s a száritást nagyban, tömegben végeznék komlószáritójukban, üvegházakban. Az értékesítés módját a patikáriusok jól ki tudják jelölni s így községenként némi jókarral újabb koronákat lehet földmivelő népünk zsebébe juttatni.

+ **A tyúkók pipját könnyen és a nyelv megsértése nélkül úgy lehet meggyógyítani,** hogy a beteg állatot száraz, világos helyre zárjuk s csak tejet és kenyeret, szóval lágy, tápláló elelelt nyújtunk neki. Torkát naponta citromos, vagy ecetes vízzel mossuk ki s egy kevés zsirt, szalonnát, vagy vaját nyeletünk le vele. 2—3 nap múlva meggyógyul.

+ **Tartós, vízmentes bevonat, fa, fém, kő stb. részére,** mely savak behatásának is ellent áll, a következőleg készíthető. Készítünk alkoholos sellak-oldatot, melyhez kevés velencei terpentint és lángkormot (kinruss) keverünk. Ezzel vonjuk be a tárgyat s a még lágy bevonatra finoman porított sellakot hintünk s azt izzó vassal, vagy ilyenfélével zománcszerű bevonattá olvasztjuk meg. A megolvasztás megtörténhetik az ismeretes fény-mázoló kemencékhez hasonló kemencében is.

+ **Tömör gépkenőcsöt** a következőleg lehet előállítani. Forró répamagolajban 10 rész fagygyut oldunk s oltott mésszszel (10 r. égett mésszre 40 r. vizet véve) addig főzzük, míg sűrű, iszapos anyag lesz belőle, akkor 70 rész répamagolajat 7 részletben adunk

hozzá s addig főzzük míg fonalat ereszt. Ekör 100 r. nehéz paraffin-olajat adunk hozzá, folytonos keverés közben, valamint 25—30 r. vizet is. A főzést tovább kell folytatni s még 500—900 r. paraffin olajat keverünk bele. Aztán elveszszük a tűztől s kihűlni hagyjuk. A kenőcsöt forrón kell lemerni az üledékről s kihülés közben addig keli keverni, míg az kellő összeállású lesz.

— **A tojó tyúkoknak** nem kell sok zabot és tengerit adagolni, mert hamar meghiznak s a peteprodukálás lassanként egészen megszűnik.

+ **A tyúkók hasmenése** ellen jó minden 3—4 napban egy kevés megtört faszenet keverni az ételükbe. A lágy ételbe — minden 3-ik nap — kevert kénvirág megkönnyebbíti a vedlést s elősegíti a fiatal tollak fejlődését.

+ **A vetési mustár** permetezésével tett kísérletek eredménye Angliában. A permetezés április utolsó hetétől június végéig történt a különböző helyeken. Legsikeresebb a fiatal (6—7 cm) növényeknél. Permetezésre a lapunkban már ismertetett réz-szulfát oldatot használták. Ennek a tiszta voltától nagyban függ az eredmény teljessége. A permetezés után közvetlenül jövő eső csökkenti a hatást, sőt 1—2 nappal később is. Zab, árpa és búza között permeteztek. Míg az egészen fiatalon permetezett növények teljesen elpusztultak, addig az időseknek alig fele pusztult el. A kén-savas oldattal való permetezés nem adott olyan jó eredményeket, mint a kén-savas réz (réz-szulfát) oldattal megejtett permetezés. A részletes eredményekből a következő általános következtetések vonhatók le: A vetési mustár szalmás gabona között is jól irtható, réz-szulfátoldattal való permetezéssel, a nélkül, hogy a gabonának ártana. 2%-os oldatot használtak. Permetezésre a legjobb időszak, mikor a vetési mustárt permetezéssel kipusztították a gabona sokat javult. A permetezés sikertelenségének rendes okai: A nagyon későn való permetezés, ha nem használnak elegendő mennyiségű oldatot, a réz-szulfát tisztáltsága. S.

Háztartás.

+ **Festett padló kezelése.** Ha a festék a sok ide oda járkálástól már lekopott a következő anyaggal kenjük be: Végy fél liter terpentín olajat és 50 gr. sárga, megtört viaszot és lassu tűz mellett keverd össze. Még langyosan kend föl egy puha ronggyal, lehetőleg egyformán a padlóra. Azután egy száraz kefével addig dörzsöld, míg fényes lesz. Ezt az eljárást kétszer háromszor használjuk egy évben és a padló mindég tiszta, szép lesz.

+ **Uborka sóban eltéve.** Egészséges, közép nagyságú uborkákat egészben egy edénybe teszünk este, forró vízzel forrázzuk le és reggelig hagyjuk állni, azután kiszedjük a vízből egy kicsit leszárítjuk és egy kevés kaporral, néhány szem egész borssal, egy kis darab timsóval üvegekbe rakjuk és jól megszózt hideg vízzel leöntjük, de legalább két-három ujjnyira üres maradjon az üveg. Tetejére zsemlye-belet teszünk. Az üvegeket *hólyaggal* erősen bekötjük, kilenc napig a napra állítjuk (ha a nap egyik helyről elment az üveget oda kell vinni, hol a nap süt), de a hólyagra mindig nedves rongyot takarunk, hogy meg ne pattanjon. Kilenc nap múlva az üvegeket hideg helyen elteszszük.

+ **Rum és arrac készítmény módja.** Fél liter legfinomabb borszesz, fél liter víz, 50 g. rum, vagy arrac essencia és egy pár csöpp cukor-festék össze lesz keverve és már ezután használni is lehet. Arracnál a cukorfesték elmarad. Ez a keverék olcsó és jó.

— **Svábok elleni szer.** Miután már minden ismert szert, még schwerenfurtti zöld port is minden eredmény nélkül használtam a következő olcsó, ártatlan és biztos szert találtam: Egyforma mennyiségű porcukrot és boraxot tegyünk egy deszkára és keverjük össze. Ezzel szórjuk be minden repedést, ablak és

ajtó fát, még a szekrényt is. A férgek tömegesen fognak elbujni, úgy, hogy alig győzzük megölni őket. Este megint be kell hinteni, reggel összesöpörni a kábult bogarakat és elégetni. A repedéseket gondosan betömjük gipszszel. Két-három nap múlva már nem találunk svábot.

+ **Sárga cipők feketére festése.** A most annyira divatozó sárga cipőket bármennyire gondozzuk is, csakhamar veszítenek szépségükből. Legtöbbnyire, ha még tovább is akarjuk viselni, készen vett fekete lackal kenjük be. Ez rövid időre egészen csinos, de csakhamar megszárad, egyes helyeken még az eredeti színe is át üt, úgy, hogy a cipő viselhetetlen lesz. A következő módot azonban bátran ajánlhatom sárga cipők festésére: A cipőt óvatosan megtisztítjuk portól és sártól, utána megmossuk gyenge csersav oldattal. Azután a szíjgyártóknál kapható, egész közönséges fekete festéket veszünk, melyet ő közönséges bőrök feketítésére használnak. Egy régi edényben felmelegítjük ezt és egy ronggyal, vagy ecsettel addig kenjük, míg a cipő egészen beitta. Használat előtt jó a cipőt sámfára húzni, vagy ha ez nincs, ronggyal kitömní. Ha a cipő megszáradt, akkor bátran lehet tisztítani, megtartja mindég szép fekete színét és a bőr lágyaságát.

IRODALMI SZEMLE.

Külföldi lapokból.

A málnatermelés rácsrendszerrel. A rendszer célja: 1. hogy a növények földfeletti részei elegendő levegőt és napfényt kapjanak minden oldalról; 2. hogy a megművelés könnyű legyen; 3. hogy a termést könnyen lehessen leszedni; 4. olcsóság és tartósság a használt anyagnál. Hogy a rácsrendszernek mily nagy előnye vannak a karós rendszer fölött, a málnánál, komlónál, szedernél stb., szóval minden indás, vékony szálú növénynél, ma már nem szükséges külön fejtegetni. A málnatermelésnél a következőleg alkalmazzák Angliában: A szándékolt sorok végeire erősebb oszlopok ásandók be, melyek alsó vége jó erősen átítatandó creosottal. A földből kiálló része befestendő. A sodrony tartására való közti oszlopok 3 5—4 méter körökben állítandók be. A végoszlopok 1 59 méter magasak a föld felett; a közti oszlopok valamivel törpebbek, mert a felső sodronyt a közti oszlopok tetején kell vezetni, de a végoszlopoknál valamivel a felső vége alatt keli megerősíteni. A második sodronyt az oszlopok félmagasságában feszítjük ki. A sorok észak-déli irányban vonuljanak, mert ily módon a növények sok napfényt kapnak kelet és nyugat felől. A sorok távolsága egymástól egyenlő az oszlopok magasságával, vagyis 1 50 méter. De ez a távolság nagyon függ a talaj minőségétől és a málnatörzsek növelésétől. Könnyű, sok humuszt tartalmazó nedves talaj a legjobb. A fiatal tők novemberben ültetendők el 50—60 cm. távolságra egymástól. A következő februárban visszavágandók egész közel a földhöz szabadon engedvén nőni az új hajtásokat. Következő év februárjában kiválaszszuk a rövid izű, erős növést vesszőket s oda kötözzük részben a felső, részben az alsó sodronyhoz, részletesen, északfelé hajtva meg őket. A célja ezen meghajtásnak az, hogy a nedvek a felfelé törekvő oldalhajtásokba tereltessenek. — Tudva azt, hogy a málnánál mindig az egy éves hajtások teremnek, a régieket ki kell vágni. Erre a munkára legjobb a levélhullása utáni időszak. Minden évben kell hajtásokat odakötözni a sodronyhoz, egy részét az alsóhoz, más részét a felsőhöz. Az alsóhoz kötötteket közvetlen a sodrony felett kell visszavágni ily módon számos termőágat nyerünk a földtől a rács tetejéig. (Agric. Gazette.)

A köszénkátrány és a karbolineum, mint a száj- és körömfájás ellenszere. Seehausen vidékén, Altmorkban igen jó eredménnyel alkalmazták a jár vány idején a köszénkát-

Mestitz Mihály és Fiai

Kolozsvár, Maros-Vásárhely,
Unio-utca 3. és 5. Széchenyi-tér 41.

Elvállalnak tulhalmozott készletük miatt igen szép és teljesen kiszáradt

amerikai tölgyfaparketteket,

ugyszintén azoknak jótállás mellett való lerakását. Továbbá bármilyen üzemeltetési munkát és teljes butorberendezéseket a legolcsóbb árak és jótállás mellett. (473.)

Szilágyi Eleonora

Likör, Puncs-szesz és Rum-gyára
KOLOZSVÁRT,

Kossuth Lajos-utca (Belmagyar) 32. sz.
Alapított 1832. — Telefon sz. 239.

Legfinomabb saját gyártmányu és importált Rumok, világhírű Puncs-szesz és a legfinomabb likörök kaphatók a gyár üzlet-helyiségében, valamint minden helybeli és vidéki elsőrangú fűszer és csemege kereskedésben gyári áron. (474.)

Hazai márvány-iparvállalat.

A t. butorkereskedőknek és műasztalosoknak ajánljuk helybeli márványipar vállalatunkat. Elvállalunk minden e szakmába vágó munkát, de különösen butorokhoz szükséges márványlapokat, magyar, francia, belga, olasz és szerb márványokból izléses és olcsó kivitelben. Vidéki megrendelések gyorsan cszközöltetnek. — **Első Erdélyi Márvány Ipar Vállalat. Földy Antal utódai Kolozsvárt, Ferencz József-ut 53. szám. (475.)**

rányt oly formán, hogy a beteg állatok orrát, száját, nyelvét s a körmök környékén a lágy részeket kőszénkátránnyal ecsetelték be. De igen jól bevált ez a szer óvszernek is az egészséges állatoknál alkalmazva. — Igen jó eredménnyel alkalmazta A Trampe a Carbolineumot Neumorkban a 90-es évek elején, mikor oly nagy mértékben dühöngött ez a járvány Németországban. A jármazott ökröknek több oly helyen kellett megfordulniok, a hol a ragály dúlt. Ezért Trampe mindennap, mielőtt az udvarról kibocsátotta őket carbolineummal mosta meg a szájukat, a körmüket s felettök a lágy részeket. Jóllehet a legközelebbi szomszédságokban nagy károkat okozott a járvány, (pl. egy udvarban hullott el rövid időn 17 ökör) az ő ökrei közül csak kettő lett kissé beteg, de 2 napi pihenés után már munkaképesek voltak. Ezenközben az istállókat is gondosan dezinficiáltatta finom porrá tört égetett mésszel. De úgy, hogy az istállók belseje sűrű mésspór-felhőkkel volt tele. A takarítás után a hidlást is vastagon hintette be égetett mésszel. Mikor a ragály nagyon terjedt az összes szarvasmarhát stb. bekenette rendszeresen carbolineummal. Csupán az említett két megbetegedési esete fordult elő. — (Der Deutsche Landw.)

Paradicsom-trágya. J. Willis úr, az észak-amerikai különböző kísérleti telepek eredményeiről számol be, elmondja, hogy téves fel fogás, mintha az erős trágyázás ártana a paradicsomnak. De korán kell a fejlődő növénynek adni a trágyát. A salétrom-trágya 35—60 %-al gyarapította a termést. De magára nem ajánlatos használni, még phosphorsav és káli kell hozzá. Ugy találták, hogy a superphosphát gyorsítja a gyümölcs megérését. Ime a paradicsom fontosabb alkotó részei:

A n y a g	A szárbán és levelekben %	A gyökerekben %	A gyümölcsben %
Nitrogén	0.32	0.24	0.16
Hamu	3.00	11.72	0.47
Kálium a hamuban	16.67	2.48	27.00
Phosphorsav a hamuban	23.33	0.51	12.10

Willis szerint jó trágya 2 r. salétrom, 2 r. csontliszt, 3 r. kainit, 4 r. superphosphát keveréke. 28—30 g. hintendő 1 m² méter területre egyszer hetenként az ültetéstől egész a mig teremni kezd. (Agric. Gazette.)

Az elektromosság befolyása a növények növényére. Lehmström professzor érdekes kísérleteiből közöljük a következő adatokat. — Elektromosság behatása alatt

a búza többlethozama	21.2%
a zab	18.6 "
a tengeri	2.6 "
a málna	42.8 "
a vörös-répa	16.4 "
a borsó	75.0 "
a bab	36.6 "

Némely növények, mint a káposzta, dohány stb. nem fejlődtek jobban az elektromosság behatására. Az elektromosság a termések érését gyorsítja és cukortartalmát növeli. Általában elegendő, ha a növények reggel és délután 3—4 órát vannak az elektromosság behatásának kitelve. Lényeges kellék, hogy vízzel bőven legyenek oltatva. Az erős napfény ideje ezen kísérleteknél kerülendő. A Holtz, Winshorst s mások kísérletei után valószínűleg nincs messze az idő, mikor az elektromosságot gyakorlatilag nagy terjedelmű szántóföldeken is fogják alkalmazni, mert a

már most is lehetséges, hogy egy központi állomásról több kilométer tavollévő szántóföldekre vezessék az elektromosságot. — (Der Oester Agr.) S.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Kis hirdetések czimú rovatunkra felhívjuk olvasóink figyelmét. Egy koronáért, mely előre beküldendő, mindenkinek hirdethet s az utalvány szelvényre a hirdetés szövege is felírható. A hirdetési megrendelés minden számról legkésőbb csütörtökön délig a kiadóhivatalhoz juttatandó.

— **Külföldi tanulmányút.** A német birodalmi gazdaszövetség — mely az európai agrár eszméknek első zászlóvivője — minden évben rendez a birodalom más-más városában gazdasági kiállítást, az idén június közepén a Saale melletti Halleban rendezett ilyen s gazdaszövetséget! Jellemző ezen partialis kiállításokra, hogy azokon mindig az illető vidék különleges termelési ágai mutatnak be, tehát tanulmányra inkább alkalmasak, mint a nálunk szokásos általános tárlatok, a melyek sokszor csak dekoratív jellegűek. Körünkből *Jakab László* állami főállatorvos, társszerkesztőnk és *Eber Ernő* „E. G. E.” s. titkár, segédszerkesztőnk utaztak Halleba. Utobbit a földmivelésügyi kormány is kitüntette útsegélyvel, melyért szerkesztőségünk részéről is hálás köszönetet mondunk. Munkatársaink a jelzett kiállításon kívül elnéztek Berlinbe, Lipszibe, Drezdába, Prágába, Brünbe, Bécsbe — esetleg Nürnbergbe, Münchenbe is, — a hol állattenyésztési viszonyokat, a szövetkezeti ügyet, városok élelmiszerét, állategészségügyi intézményeket, állandó gépkészítések foglalkoztatásait tanulmányozni. Kolozs-Monostorról *Rácz Imre* gazdasági tanintézet tanár ment ki Halleba, s környékére a magtermelés tanulmányozása okából, miután tud. akademiánk ilyen irányú munka megírásával megbízta. A gazdasági egyesületek köréből kiutaztak még: *Feszenszky Pál* titkár, az „O. M. G. E.” megbízásából és *Horváth Jenő* titkár, a pozsonymegyei gazdasági egylet kiküldöttéként.

— **A román kormány a székely munkások bevándorlása ellen.** A székely földmunkásoknak Romániába történendő bevándorlását a román kormány, mint a „Kel. Ért.” írja. minden módon meg akarja akadályozni. E célból elhatározta, hogy mindazon földbirtokosnak és bérlőnek, a kik az aratás idején a szükséges munkaerőt román munkaerővel nem képesek fedezni, hajlandó az egész munkaidő tartamára megfelelő számú katonaságot rendelkezésre bocsátani egyszerű kivánságra.

Ime a katonaság, mint munkaerő, azonnal felvonul, mihelyt a nemzetek torzsalkodása úgy kívánja, de felesleges nyári izzadásokat végez továbbra is akkor és ott, amikor és ahol csak a mezőgazdaság érdeke forog szóban.

— **Kézdi-Vásárhely és vidéki Gazdasági Egyesület.** A Székelyföldön, Háromszék vármegyében *Mika Ottokár*, kir. aljárásbíró az egész vármegyét behálózó fogyasztási és értékesítő szövetkezet megalakítására indított mozgalmat, mely eredményesnek ígérkezik. Most ugyancsak *Mika Ottokár* intéz. felhívást a székely gazdákhöz „Kézdi-Vásárhely és vidéki Gazdasági Egyesület” megalakítására. A fel-

hívásban, a melyet *Kiss Jenő* polgári iskolai tanárral együtt szerkesztettek meg, a következőket mondják:

Háromszék vármegyében s így vidékünkön is addik a termelők érdekeit védő és azt kifejlesztő gazdasági egyesületek nem működtek. Ez az oka, hogy mezőgazdaságunk terén gabonatermelésünkkel, állattenyésztésünkkel, a mellékgazdasági ágak: gyümölcs, konyhakertészet, méhészet, baromfitenyésztés stb. kihasználásával, dacára a költségesen keresztülvitt tagosításunknak, ez ósdi vágáson haladtunk. Ez az oka, hogy termőtalajunkat, annak vegyi összetételét, növényeink tápanyagszükségletét nem ismerjük s így a világforgalom által is igényelt termények előállítására csak nagyon is kis mértékben vagyunk képesek. Mezőgazdaságunk terén beállott visszafelújodásunk: népünk elszegényedése, erkölcsi depressziók, a romániai kivándorlás stb. sarkaltak arra, hogy létező bajainkra rámutassunk s azok eloszlátása céljából gazdasági egyesület alakítására magukat a székely gazdákat, termelőket, mint első sorban érdekelt tényezőket is felhívjuk. *Gazdasági egyesületekre van szükségünk!* Hol termelőink szaklapok, szakkönyvek, eszmecserek, értekezések útján saját foglalkozásukban könnyű szerrel tájékozást szerezhessenek — s ennek alapján minden téren modern tudással biztosíthatóak létfeltételeiket. Leendő egyesületünknek is a szakműveltség, az igazi gyakorlati tudás terjesztése lesz a feladata. S hogy áldásos hatást közvetlenséggel minden tagjára kiterjeszthesse, működését csak szűkebb keretben Kézdi-Vásárhely és vidékére terjeszti ki. A leendő egyesület céljának megfelelőleg a következő szakosztályokra oszlik: a) Földmivelés és állattenyésztési szakosztály; b) Gyümölcs- és konyhakertészeti szakosztály; c) Méhészeti szakosztály; d) Baromfitenyésztési szakosztály. Minden szakosztály külön tisztikarral önállóan működik s működése eredményéről az évenként tartandó közgyűlésünkön beszámol. Az egyesület munkásságáról évkönyvet ad ki, mit minden tagjának megküld. A mellett gondoskodik arról, hogy a termelők érdekeit időszaki kiállítások, vásárok stb. rendezésével is esetről-esetre megvalósítsa.

A június 30-án tartandó alakuló ülésen az „E. G. E.”-t *Tokaji László* titkár fogja képviselni.

— **Terméskilátások a kalászosokban** Kolozsvár környékén. Mult heti kolozsvári vásár alkalmával számos gazdavendég keresett fel szerkesztőségünkben, meginterpellálván őket a terméskilátások felől, következő adatokat kaptuk kat holdankénti átlagokban:

őszi buza	590 kg.	(max. 800, min. 350)
” rozs	610	” 800 ” 500
tav. árpa	550	” 700 ” 300
zab	550	” 1050 ” 250

az eredmény tehát *közepesen aluli*, bár még van kilátás, hogy ha a medárdusi esők után meleg idők jönnének — a rozs kivételével — közepesen felül javulnak kalászosaink. Hogy nemcsak az időjárás, de a hanyag kultúra is okozza a gyenge állapotot, könnyen el lehet, kivált ha elgondoljuk, hogy pl. a kolozsvári tagosítás 6 éve húzódnán, senkinek sincs nagy kedve intenzív kulturára. Itt ez elég hibás conservativizmus! A kolozsvári tagosítás ügyéhez különben közelebbről hozzászólunk és rá mutatunk az okokra, melyek azt ad infinitum késleltetik.

— **Katonák a mezőgazdaságban.** A francia hadügyminiszter 1901. május 25-iki kelettel az 1894. március 21-iki rendeletét, melynek értelmében a tényleges katonák a mezőgazdasági különféle munkák végzésére a gazdák rendelkezésére bocsátatnak, a következő módosítással bővítette ki:

„A polgári életben a föld-, vagy szőlőmiveléssel foglalkozó katonák csapatparancsnokjaiktól kérhetik, hogy szükség esetén akár családjaik, akár más gazdáknál mezőgazdasági munkákra alkalmaztassanak. Maguk a gazdák is kérhetnek katonamunkásokat. Mindkét esetben a prefektusok, illetve az alprefektusok véleményüket nyilvánítják, hogy a katonamunkások alkalmazása indokolt-e, másrészt a csapatparancsnokok tudatni tartoznak velük azt, hogy az illető gazdák, vagy katonák kérdése kedvezően intéztetett-e el, vagy ha nem, mely okok folytán nem.”

A francia hadseregben bizonyára nem fordítanak kevesebb gondot a katonai kiképzésre és ha ott mégis szabadságot adják a katonákat a fontosabb gazdasági munkákra, miért ne történhetnék meg ez nálunk is. A gazdasági érdekképviseletek az E. G. E. kezdeményező föllépését mind támogatják, a delegációkban is pártolták, a közvélemény is kívánja: reméljük, a képviselőház sem fog elzárkózni a kívánság elől, mikor alkalma lesz véleményét nyilváníthatni.

— **Vetések állása külföldön.** A német földművelésügyi miniszter jelentése szerint a Németbirodalom vetései a tavalyinál jóval gyöngébben állanak. Az állapotot az 1-től 5-ig terjedő arányszámokkal fejezi ki, melyek a következő beosztással értelmezendők: 1 = nagyon jó; 2 = jó; 3 = közepes; 4 = gyöngé; 5 = nagyon gyöngé. Az egész birodalomban a vetések állását a múlt évvel összehasonlítva következőképp jelzik:

1900. május 1901. május

Őszi búza	2.7	3.5
Őszi rozs	2.4	2.3
Tavaszi árpa	2.6	2.4
Zab	2.7	2.5
Lóhere	3.0	3.0
Lucerna	2.8	2.8

A gabonák állása, különösen a búzáé csak gyöngé közepes. Az őszi búzavetések Bajorország, Elzász-Lotharingia és a Rajnavidék némely részének kivételével ritkák és betegesek, a rozs is ritkás. Középnémetország növényzete a leggyöngébb.

Oroszországban a kiewi cs és kir. konzul jelentése szerint a délnyugati részeken a vetések általában kielégítően, részben jól állnak. Nevezetesen Podolin kormányzóságban a vetések igen jó állást mutatnak és jó termést ígérnek, főleg a rozsvetések. A kis orosz kormányzóságokban a vetések állása szintén általában kielégítő, Charkow kormányzóságban kevés kivétellel, hasonlólag jól állnak a vetések. A szentpétervári és odesszai cs. és kir. főkonzulok jelentik, hogy Oroszország délnyugati tartományában Besszarabia, Tauria és az északi Kaukázusban a vetések állása jó, a többi fekete földterületeken hóolvadáskor gyengék voltak a vetések, de azóta jelentékenyen javultak.

A bukaresti cs. és kir. főkonzul jelenti, hogy a romániai vetések mindenütt igen kedvezően állnak. Jelentékenyebb károkat csak a repevetések szenvedtek a fagyoktól és férgektől.

Az amerikai vetések. Az összes gabonatorzsdéken lázas izgalommal várták az amerikai vetések állásáról szóló hivatalos becslés közvételét, mert általánosan el volt terjedve, hogy az amerikai aratás az idén jelentékenyen kedvezőbb lesz, mint a múlt évben volt. A hivatalos becslés igazolja a vérmes reményeket, ha ugyan a hivatalos becslés megfelel a valóságnak. A becslések szerint a vetések állása jóval kedvezőbb, mint tavaly ilyenkor volt és a várható hozadék tetemesen több a múlt évinél.

— **A mezőgazdasági kiállítás meghosz-**

szabítása A földművelésügyi miniszter, tekintettel a nem várt érdeklődésre, a melyet a párisi kiállítási tárgyakból rendezett mezőgazdasági kiállítás iránt a gazdaközönség mutat, elhatározta, hogy a kiállítást 15 nappal meghosszabbítja. Így a kiállítást az eredeti terv megváltoztatásával július 1-én rekesztik be.

— **Indreptare pentru manipularea rațională a vinului și a mustului.** A földművelésügyi miniszter kiadásában, magyar és román nyelven megjelent 184 oldalra terjedő, képekkel illusztrált füzet egyesületünk irodájában 40 fillérért kedvezményes áron kapható. Postai küldés esetében 10 fillér, a postabér is beküldendő.

— **A termésbecslések.** A földművelésügyi miniszter által kiadott termésbecslések alapján eddigelé az 1895. évi statisztikai összeírás alkalmával megállapított vetésterület szolgált. Mivel azonban az intenzivebb gazdálkodás folytán vetésterületünk minden gabonánemnél azóta is növekedett, a m. kir. központi statisztikai hivatal a múlt évben a községi előjáróságok útján gyűjtött anyagok alapján a vetésterületeket újból megállapította és a termésbecslés ezentúl az ily helyesbített területi adatok számbavételével készül. A vetésterületek ezentúl háromévenként fognak ismét megállapítani, az időközben nagyobb változások azonban a gazdasági tudósítók jelentései alapján a három évi időszakon belül is évről-évre figyelembe fognak vétetni.

— **A délvidéki tejtermelő szövetkezetek képviselői** a napokban tartották gyűlésüket Temesvárott *Sierban* János tejjgazdasági felügyelő elnöke alatt, a ki bejelentette, hogy a földművelésügyi miniszter is elismeréssel fejezi ki a szövetkezet működéséről, szép eredményeiért s azon gazdasági haladásért, a melyet az állattenyésztés felkarolásával és az intenzív tejjgazdaságokkal elérték. A szövetkezet a vaj gyártásának eddig föl nem használt melléktermékét, az irót 8000 korona évi bérösszegért *Zboray* és társa temesvári vállalkozóknak adta bérbe.

— **Gyümölcs-, szőlő- és borkiállítás Szegeden.** A Szegedi Gazdasági Egyesület az őszszel gyümölcs-, szőlő- és borkiállítást rendez Szegeden. A kiállításon mint kiállítók résztvehetnek Csongrád megye, valamint a határos vármegyék gazdái és gazdaszonyai saját termelésükkel és konzerveikkel. Bejelentési határidő szept. 15, a tárgyak szept. 18-ig Szegedre szállítandók. A kiállítás ünnepies megnyitása szept. 22-én lesz, a következő napokon a közönség díjtalanul meglekintheti. Jutalmakat fehér ó- és újborkra, vörös ó- és újborkra, csemege- és borszőlőkre, gyümölcsökre, konyhakertészeti és konzervcikkre tűztek ki. — A bíráló bizottságokat is megalakították.

— **Tanulmányi kirándulás a gödöllői baromfitenyésztő telepre.** A baromfitenyésztés aktuális voltát legjobban bizonyítja az országsszerte mutatkozó általános nagy érdeklődésen kívül az is, hogy úgy a női tanintézetek vezetői, mint újabban a gazdasági tanintézetek igazgatói hallgatóikat megismertetni óhajtván a gazdasági baromfitenyésztéssel, kirándulásokat rendeznek a Darányi miniszter által pár év előtt létesített s ma már teljesen üzemből levő gödöllői baromfitenyésztő telep tanulmányozására. Most tekintették meg a napokban *Szentkirályi* Ákos igazgató vezetése alatt a kolozsvári gazdasági tanintézet hallgatói a telepet — s mint értesülünk — a kassai gazdaságok is kirándulást tettek a telepre Kovácsy Béla igazgatóval élükön.

ÜZLET, FORGALOM.

Budapesti gabonatorzsdé.

I. Készárúüzlet. Junius 12.
Búza 7.90—8.32 $\frac{1}{2}$. Rozs 7.24—7.35. K. Takarmány-árpa 6.50—6.65 Zab 7.21—7.45 K. Tengeri 5.30—5.37 korona.

II. Határidőüzlet.

Lázás kapkodás észlelhető. Másképp nem is jelle-

mezhető az uralkodó játék, a mely mellett a rohamos ár-emelkedés s ugyanoly visszaesés napirenden van. Igaz, hogy a vetések állása felől beérkező hírek is nagyon különbözők.

A magjelent hivatalos termésbecslés záporosók és felhőszakadások által okozott károkról panaszokzik. Vég-eredményben pedig oda konkludál, hogy az esetben, ha az idő hamarosan jóval kedvezőbbre nem fordul, az id-terms tetemesen gyengébb lesz a tavalyinál.

A spekuláció bizik a kedvező időjárásban s ennek befolyása alatt az üzlet kezdetben csendesen indult. Az árfolyamok a tegnapi zárlat nivóján jegyeztek. Később azonban hirtelen fordulat következett be, az októberi búza 8.05 fillérről rohamosan 8.20-ig emelkedett s délben á 8.17-en jegyez.

A rozstot eddig nagyo elhanyagolták, azt híven, hogy a terméskilátások jók. Már pedig a hivatalos szerint a rozsvetések ritkák s fejlődésük nem mindenütt kielégítő.

Erdélyi nevezetesebb piacok terményárai.

Hely	Mérték	Ko- lozsvár	M.-Vásárhely	S.-Szt. György	Sz.-Ud- varh.	D.-Szt. Márton	Szász- Sebes
Tiszta búza	mm.	14.80	12.80—13.20	14.20	14.30	13—	13.80
Elegy "	"	13—	—	11.50	12.30	11.60	11.40
Rozs "	"	12.60	11.30—12.20	—	10.60	11.60	11—
Árpa "	"	—	—	10.70	—	11—	11.56
Zab "	"	12.10	9.80—10.40	10.60	11.00	10—	12.40
Tengeri Széna	"	10.10	8.80—09.10	9.20	10.80	8.80	13—
Szalma	"	5.35	—	5	6.00	—	—
	"	2.10	—	2	2.20	—	2.20

NÉPBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG KOLOSZVARTT

Deák Ferenc-utca (ezelőtt: Belközép-u.) 37. sz. alatt (Korbuly-ház) olcsó jelzálog és váltókölcsönököt nyújt és **BETÉTRE 5 $\frac{1}{2}$ SZÁZALÉK KAMATOT AD.**

(412.)

Magyar Jelzálog-Hitelbank

Képviselősege Kolozsvártt

(Jókai-utca 2. sz., gr. Rhédey-ház, I. em.)

Az intézet alaptőkéje 30 millió korona.

4%-OS és 4 $\frac{1}{2}$ %-OS

Záloglevélkölcsönököt

nyújt és pedig 4%-os kölcsönt földbirtokra: 50 évi törlesztéssel 5 százalékkal.

nagyobb városokban fekvő házakra 40 évi törlesztéssel 5.40 százaléknál évi részletfizetés mellett és magasabb leszámítási árfolyam mellett 4 $\frac{1}{2}$ %-os záloglevélkölcsönököt földbirtokra 50 évi törlesztéssel 5.40 százalékkal és nagyobb városokban fekvő házakra 42 $\frac{1}{2}$ évi törlesztéssel 5.65% évi részletfizetés mellett.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszavazandó kölcsön összegére nézve

az Erdélyi Gazdasági Egylet

bizalmi férfai adnak véleményt. (1.)

A bank képviselőségénél kaphatók 4% és 4 $\frac{1}{2}$ %-os záloglevelek, 3%-os és 4%-os nyereségmentes

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT:

Felelős szerkesztő és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

Társzerkesztő:

JAKAB LÁSZLÓ.

Segéd-szerkesztő:

ÉBER ERNŐ.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA.

NYILT-TÉR.

Az erdélyrészi gazdaközönség szives figyelmébe ajánljuk az

„**UJSÁG**”

című politikai napilapot, mely a *Kossuth Ferenc vezérlete* alatt álló függetlenségi pártnak egyetlen erdélyrészi organuma.

Az „Ujság” mindennap korán reggel jelenik meg s így a vidéki előfizetők már *ugyanazon nap* — az összes budapesti napilapokat megelőzve — olvashatják a legújabb politikai és napi eseményeket; *gabonárrakat*, és *lőszövi jegyzéseket*, gazdag távirati és expressz-tudósításokban.

Előfizetési ára:

Egy óra . . . . 2 korona Félévre . . . . 12 korona
Három óra . . 6 „ Égész évre . . . 24 „

Mutatványszámokat 8 napig kívánatra szivesen küld

Az „UJSÁG” kiadóhivatala,
Kolozsvárt, Egyetem-utca 7. sz.

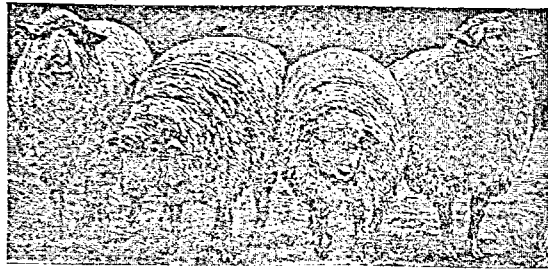
(670.)

H I R D E T É S E K.

LÉBER GYULA

első erdélyi sodrony szövetségi és szita-áru gyára
KOLOZSVÁRT, Egyetem-utca 12. szám.
 Telefon 439.

Ajánlja minden e szakba vágó munkáit, ugymint: kertek erdők, vadaskertek, szőlők, sírhelyek, stb. bekerítéséhez való **Gép-sodrony-fonatait**, majorsági udvarok fonnattal való bevonását; pincze, padlás, felső világossági, magtár és éléskamra ablakok rostélyzatát, áthányó rosták, szén, koks, kavics válogatásához; szikrafogók gépekhez. Zöldre festett légy szövet, szelelő és lóher-rosták. Backer-féle rosták és egyébféle használatra vas-, réz- és ezinszövetek, Kruppa-sodrony szegélyzetek, acél tüskés sodrony-kertek s. a. t. bekerítésére. Különböző mintákban, fakeretbe foglalt rosták és sziták, ruganyos ágybetétek (mátráz), sodrony-láb-törők. Képes árjegyzékkel kívánatra ingyen és bérmentve szolgál.

ELADÓ Méltóságos Gróf Teleki Géza örökösei felső-szócsi gazdaságában 80 drb. fehér jegyten

erdélyi raczka kos.

Értekezni lehet Szabó Lajos intézővel.
 Felső-Szöcs, Szolnok-Dobokamegye, vasút Galgó. (666.)

A szőlő peronoszporája

ellen való védekezéshez legjobb anyag a

Dr. ASCHENBRANDT-féle

„BORDÓI-POR“.

Leszállított ára Budapesten: 50 kgs zsákokban á kg. 70 fillér, 10 és 5 kgs zsákokban á kg. 74 fillér.

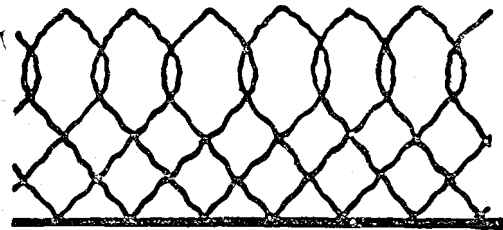
Használata olcsóbb, biztosabb, a levélhez jobban tapad mint a rézgálicz, a permetezőt sohasem dugítja.

A magyar-óvári m. kir. gazdasági akadémia növényélettani állomása kísérletének fényes eredménye; 450 magyar gazda bizonyítványa bárkinek díjtalanul megküldetik.

Megrendeléseket elfogad a

„Magyar Mezőgazdák Szövetkezete“
 Budapest, (V. Alkotmány-utca 31.)

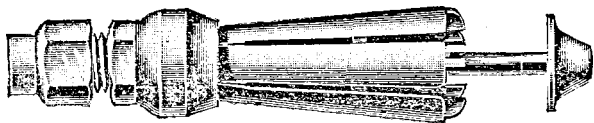
Megrendeléseket elfogadják a vidéki megbízottak is
 Erdélyrészi megbízott: Nagy Pál, Torda. (659. II.)

Megbecsülhetetlen!

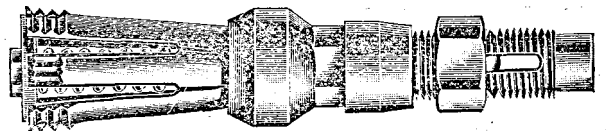
Elpusztíthatatlan!

Tűzcsoves kazánokhoz.

Kazántulajdonosoknak
 nélkülözhetetlen

Vízcsöves kazánokhoz.

a Lantai-féle szab. csőtisztító

minden fáradság nélkül eltávolítja a vízcsövekről a korom és kőlerakódásokat anélkül, hogy az illető falakat megsértené.

Használata 25% szénmegtakarítással jár. — Tehát beszerzése a legrövidebb idő alatt megtérül.

Kapható a „HAZAI CSÖTISZTÍTÓ ÉS GÉPKELLÉKGYÁR R.-T.“

Nélkülözhetetlen!

BUDAPEST, gyár-iroda: VI., Lehel-utca 23.

Nélkülözhetetlen!

Kizárólag vasúti

mozdonyokhoz.

(667.)

A jelenkor legtekélyesebb és legjobb motor cséplőkészletei.

Olcsó árak, kedvező fizetési feltételek.

Eddig több mint 500 készlet van működésben kitűnő sikerrel.

Teljes jóállás.

1893., 1894., 1895., 1896., 1897., 1898. évben 42 első díjjal kitüntetve.

Az „Erdélyi gazdasági egyesület“ által Kolozsvárt rendezett kiállításon megtekinthetők és üzemből láthatók legújabb szerkezetű szabadalmazott teljesen szikramentes motor-cséplő-készleteink kettős tisztítóval, árpatoklászoló és legcélszerűbb lóhere-hüvelyezővel, valamint egyéb gazdasági gépeink.

ELSŐ PROSZNICI GÉP és GŐZMOTOR GYÁR, Wichterle F.
 (632.) Magyarországi vezérképviselő: Kállai Lajos.
 Budapest, VI. Gyár-utca 50. sz.

Cimekkel, Erdélyben, hol motoraink évek óta kitűnően működnek szívesen szolgálhatunk.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, V., Mária Valéria-utca 10. (Thonet udvar)

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület

ugyis mint a

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége

erkölcsi támogatásával.

Alakult: 1900

(198.)

az igazgatóság.

Biztosítéki alap:

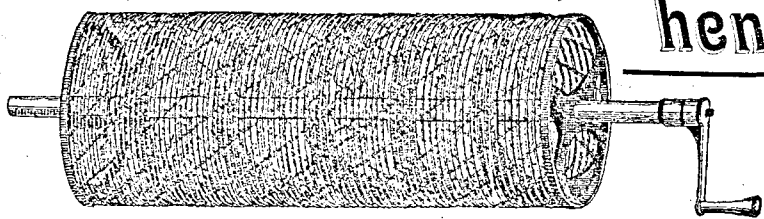
Kormány hozzájárulása	400,000 kor.
Alapítványok és üzletrészekben	1,200,000 kor.
Összesen:	1.600,000 kor.

BIZTOSÍTÁSOKAT ELFOGAD TŰZ- ÉS JÉGKÁR ELLEN.

Az üzlet eredményében biztosított tagok a díjarányban részesülnek. Biztosítási ajánlatokat elfogad közvetlenül a központ vagy a képviselők közvetítésével. Felvilágosítással és nyomtatványokkal minden irányban készséggel szolgál.

Gőzcséplőgépekhez való szabályozható osztályozó hengereket

szállít, ezeknek
ujjbóli befonását,
valamint javítását
eszközi

Haidekker Sándor

sodronyszövet-, fonat- és kerítésgyára

Budapest, VIII. Üllői-út 48. sz.

Erdélyrészi megrendeléseket átvesz, úgyszintén felvilágosításokat nyújt az
E. G. E. állandó gépkiallítása Kolozsvártt. (663.)

Gimbalom

(637.)

Pedálos. Barna vagy feketében, kitűnő erős, esengő
hanggal, erős szerkezettel, 3 évi jótállással. Bolti
ár 150 frt, nálam 75 frtért kapható a készítési
telepen:

BUDAPEST, Nefelejts-utca 43. sz.
Jegesi Géza,
műkötevelés cimbalom-készítő.

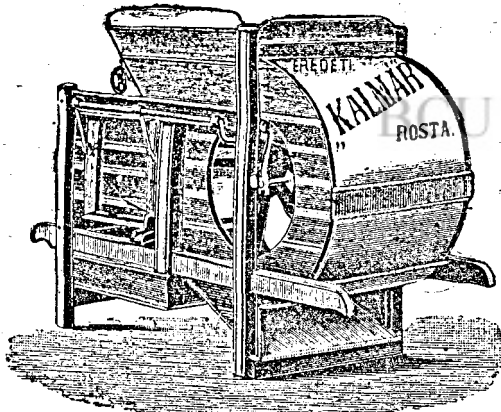
Arjegyzéket bérmentve küldök.

Hogyan tud a magyar gazda évi kiadásainak egy részénél 30—40 százalékot megtakarítani?

Azt megtudhatja a Kalmár Zs. utóda hőmező-
vásárhelyi cég különleges terménytisztító, gép és rosta
árjegyzékéből, a melyet fenti cég bárminek kérésére in-
gyen és bérmentve küld meg.

Legolcsóbbak, legjobbak az eredeti „Kalmár-
rosták”, a melyeket gyakorlatba vételük után minden
vívó megdicsér és elismerésben részesíti azoknak sok
oldalú jó tulajdonságait, valamint a termények tisztítá-
sánál elért fényes eredményt.

A kolozsvári állandó kiállításon

megtékinthetők.

Az eredeti „Kalmár-rostát”

a magyar korona országainak összes vasúti és folyam-
hajózási állomásaira bérmentve küldöm meg s így az
árjegyzékben foglalt rostáim árai mindenkor a t. ve-
vőim által megjelölt vasut- vagy hajó állomásra el-
szállítva értendőek, minden utófelszámítás nélkül.

Ügynököket és viszontelárúsítókat nem alkal-
mazok, a rendelvények egyedül a vevő fél megkeresésére
intéztetnek el.

Egyedüli elárúsító hely a termelő üzlet

Kalmár Zs. utóda Hőmező-Vásárhelyen,
a hol minden beérkező megrendelést pontossággal
intézek el. (650.)

KALMÁR ZS. UTÓDA.

KASSANTAL

aranyozó-üzlete
Kolozsvárt, Deák Ferencz-utca 14. szám.

Aranyozó műhelyében készít új képereteket tükörke-
retet, consolokat, szalon-asztalt, függönytartókat. Min denféle
aranyozott butorokat elvállal jutányos árban felelősség mellett.
Régi keretek aranyozását jutányos árban.
Továbbá templomi aranyozásokat, új oltár készítését
rajz szerint. Régi oltárok újbóli aranyozását a legjobb esi-
szolt arannyal
jutányos árban, felelősség mellett elvállal.
Oltár gyertyatartókat, feszületeket jó, usza és tartós
arannyal, aranyozásáért felelősséget vállalok.
Pontos kiszolgálás! (522.)

ACETYLEN.

Klemm & Novák Kolozsvárt

szállít oly Acetylen-készüléket, mely minden
igényeknek megfelel. Ezzel az összes hiányok pó-
tolva vannak.

Következő tulajdonságokért kezesség vállalatik

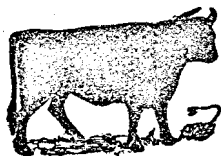
explodálási biztonság,
önműködő és gazdaságos gázfejlesztés,
utóérhetetlen tiszta és gyors utántöltés,
szolid kivitel és egyszerű kezelés.

Saját szabadsalom Európa és Amerika legneveze-
tesebb államaiban.

Ajánlanak továbbá Acetylen-berendezések kivite-
lét, minden nemből és nagyságban.
(Prospectusok, elismerő levelek, költségvetések
ingyen és bérmentve.)

Prima Carbide minden időben napi áron szállit-
tatik. Ércnyomdai munkák minden faja, réz, sár-
garéz, cink, alpaka stb.-ben rajz vagy modell után
gyorsan és olcsón készítettik.

A bevezetési szakmában jártas, szolid képviselők
kerestetnek. (549.)

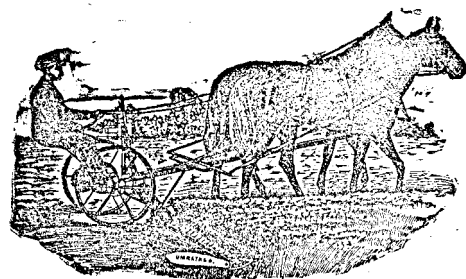
Gróf Wass Béla ömeltósága mező-
záhi erdélyi jellegű magyarfajta tenyész-
téből 14 darab 4—9 éves számfeletti te-
nyésztésre alkalmas

tehen

és 10 darab három éves

üsző eladó.

Értekezhetni Gönczi Mihály gazda-
tisztelt Mező-Záh. (668.)

Uj fűkaszálo

„Darling”

könnyű járásban, teljesítésben és tartóság-
ban még megközelítőleg sem éretett el más
gyártmányoktól. Vonóerőszerűsége 25—50%-al
csekélyebb, mint másoknál.

Kettősműködésű szénaforgatók,

Hollingsworth és angol-amerikai

lógereblyék

ismert legjobb kivitelben

UMRATH és TÁRSA

mezőgazdasági gépgyárosoknál
BUDAPEST, V., Váczi-körut 60.

A szőlő

OIDIUM betegsége

ellen a legjobb szer a (659.)

Dr. ASCHENBRANDT-féle

RÉZKÉNFOR.

Leszállított ára Budapesten: 50 kgos zsákokban
a kg. 50 fillér; 10 és 5 kgos zsákokban a kgos zsá-
kokban a kg. 54 fillér.

Használata olcsóbb, mert kevesebb kell belőle;
belőte; biztosabb, mert a lombhoz tapad, a szél le
nem fújja; ajánlatosabb — mert a mustot nem bü-
dösíti — mint a tiszta kénpor vagy a kénmáj.

A szőlő érését sietteti, a termés minőségét
javítja.

Sok termelő megtakarított vele egy permetezést
a PERONOSPORA ellen és megvédte vele szőlőjét az
OSZI ROTHADÁSTÓL.

Számos magyar gazda bizonyítványa kivá-
natra megküldetik.

Megrendeléseket elfogad a

„Magyar Mezőgazdák Szövetkezete”

BUDAPEST, (V., Alkotmány-utca 31. szám.)

Megrendeléseket elfogadják a vidéki megbízottak is.
Erdélyrészi megbízott: Nagy Pál, Torda.

Kishirdetések felvételnek (minden héten csütörtök délig): a Kiadóhivatalnál, Kolozsvárt, Deák Ferencz-ut.: 13. sz. emelet.

Előre fizetendő

KIS HIRDETESEK.

Levélbeli tudakozódásokra felvilágosítást ad a kiadóhivatal, ha a szükséges válasz levélbélyeg mellékeltek.

Ezen rovatban minden 20 cm., vagy ennél kisebb területű — 50 szóig terjedő — hirdetés egyszeri közlése 1 koronába kerül. Egész évi (52-szeri) közlés ára: 48 korona mely évnegyedenként, vagy havonként is fizethető. A hirdetés legkönnyebben megrendelhető utalványlapon, melyre a szöveg is felírható. A jelzett mennyiségen felül minden szó 4 fillér vagy minden cm. 5 fillér. Tudakozódásoknál csak a kishirdetések számára kell hivatkozni. Támpéldány csak egy küldetik!

Alkalmazást keresők:
Gazdatiszti állást keres vagy ideiglenes munkát is elfogad igen ügyes gyakorlati gazda. Czime 336. szám alatt meg tudható a kiadóhivatalban.

Kovácsnak ajánljuk teljesen képzett gyári kovácssegéd uradalmakba. Czime 336. szám alatt meg tudható a kiadóhivatalban.

Különfélék.

Eladó állami út mentén, vasut állomással bíró biharmegyei Mező-Keresztes határában, házilag kezelt, jó termőföldű 118 katasztr. holdból álló tehermentes birtok, kényelmes lakházzal, szükséges gazdasági épületekkel, kedvező fizetési feltételek mellett. Bővebb értesítést ad Kiss Antal, tulajdonos. (642.)

GERGELY ANDRÁS

épület, disztribúciós és takaréktűzhely-készítő Kolozsvárt, Wesselényi M. utca 26. Költségelőirányzatok és árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek. Tisztelettel Gergely András. (471)

Agaraszok figyelmébe. A legolcsóbb és legelőnyösebb táp dús eledel agarak részére a sajtolt tepertő, mely métermázsánként 30 koronáért kapható Debreczeni Lajos hentes árak nagykereskedésében. Debreczenben. (643.)

Franck Henrik fiai pót-kávégyárosok; gyárak: Kassán és Zágrában. Valódi »Franck« kávé-pótlék kapható az ország minden jobb fűszerkereskedésében. (541.)

Badacsony borvidéki saját termésű valódi hegyi rizling bort, 1900. évit, hectonként 52 koronáért szállít utánvét-tel, kölcsön hordókba
Balogh Gyula
bortermelő
Balaton-Henye, posta
Köves-Kála.
(651.)

Simonffi István mezőgazdasági gépyára, vas- és fémöntője Kolozsvárt, Kultorda-utca 48. sz. Telefon 85. sz. — Kivánatra árjegyzék és költség-számítás bérmentve küldetik. (464.)

B. Bak Lajos Ö csász. és kir. Fensége Klotild főhercegnő udvari szállítója és az arany koronás kereszt birtokosa műbutor és épület asztalos munkák és parquette gyári üzlete Kolozsvárt. Alapította: 1869. (463.)

Gözeséplőkészleteket

ajánlok kedvező lefizetésre; uradalmaktól eredő régiebb gépeket elsőrendű új gyártmányokra cserélek: Tyrman Ede, Budapest, Csengery-utca 62/B. (627.)

Hantz Sándor

könyvkötő.

Ezelőtt Hantz György társa, Kolozsvárt, Jókai-utca 2. szám.

E szakmához tartozó munkákat versenyt felülmúló ízléssel tartósan és olcsó árért készítek. Fizetések fél vagy egész évi elszámolásra történhetnek. (555.)

A czimre kérem vigyázn!

DROGUERIA.

BURGER FRIGYES

KOLOZSVAR,

Főter.

Gyógyszerek, kötszerek, betegápoláshoz szükséges mindennemű kellékek, illatszerek, pipere-czikkék dús (358.) raktára.

Lóheremagot,

egyéb gazdasági magot, mindenféle gabonát, legmagasabb áron értékesít és mintázott ajánlatot kér

WOLF SOMA

mag-, gabona- és termény-ügynöksége, külföldi cégek képviselője BUDAPEST, (VII., Kerepesi-ut 10. szám.) (624.)

Első magyar „Gumosit”, bélyegző-gyár. Budapest, VI., Lovag-utca 19. sz. Készít: „Gumosit” bélyegző-készülékeket, ládák, zsákok, egyenetlen tárgyak és állatok lebélyegzésére. Vegyileg preparált, különféle színű olajfestékeket M. kir. szab. Hordó-tapaszt. Nagy választék minden nagyságú ruggyanta bélyegzőkben és párnákban. Különlegesség: Zsebben hordható állatbélyegzők. (516.)

(543.)

Eredeti
székely
tengeri
(665.)
eladó,
métermázsája
14 korona.

Kapható Szamosfalván (u. p. Kolozsvár)
Páll Gyula birtokosnál.

Röck István Budapest-Kelenföld. Gőzgépek, gőzkazánok. Malom-, jéggyári-, hűtő-, téglá- és olajgyári berendezések. (542.)

Legjobb és legolcsóbb a

Conrad és Társa-féle

uj szabadalmazott

permetező-készülék

a szőlőmoly, valamint minden más növényi féreg és peronospora ki-pusztítására.

Ezen készülék a legkönnyebben kezelhető és a legkitűnőbb a maga nemében. Kicsiny alakja, valamint czélszerű szerkezete lehetővé teszi, a legsűrűbb lomb alatt elrejtett rovarok megsemmisítését is és pedig egy alkalmas rovarméreg használatával.

A készülék megtöltése és kezelése következőképpen történik:

A balkéz négy ujja mellékelt rajz szerint — olyképen illeszkedik a készülék fogantyújához, hogy az egész tenyér és a hüvelykujj a tartányt tartja; most a készülék légszivattyúját lecsavarjuk és a folyadékot a nyílott nyíláson betöltjük, a tartányban egy kis tért üresen hagyva. Ezek után a szivattyút ismét becsavarjuk és — két ujjal — 10-12 teljes szivattyúhúzással a levegőt a tartányban megsűrítjük. Használatkor a készüléket tartó kéz hüvelykujjával a szelepbillentyűt tetszés szerinti időközökben lenyomjuk, miáltal a szét-szóródó folyadékot a legfinomabb permete alakjában állítjuk elő.

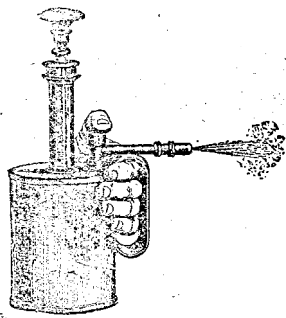
A levegőnyomás csökkenésekor néhány teljes szivattyúhúzás ismét elegendő a készülék további működésére.

A készülék ára vörösréz lemezből 6 korona.

Növény-praepratum (rovarméreg) vízben szappanszerűen könnyen oldó, körülb. 6000 szőlő-virágnak elegendő, darabonként 65 fillér.

Ezen jutányos ár mindenkinek, sőt a kis szőlőbirtokosnak is lehetővé teszi, hogy több ilyen készüléket beszerezhessen.

Megrendeléseket átvész az E. G. E. állandó gépkiallítása is, mely azt közvetíti. (669.)

Hirdetés.

Modern gazda

cséplőgarnitúrját (646)

Continental-Excelsior

hajtószíjjal

látja el, mely nedvességnek, melegnek, pornak egyaránt ellentáll.

Megrendeléseket felvesz az „ÁLLANDÓ GAZDASÁGI GÉPKIALLITÁS”, Kolozsvárott

Az E. G. E. állandó gépkiallításán

láthatók és ugyanott rendkívül jutányosan megrendelhetők: kitűnő gyártmányú

aratógépek,
fűkaszalók és (660.)
szénagyűjtők,

melyek Tauffer Ferencz utóda kolozsvári gépraktárából valók.

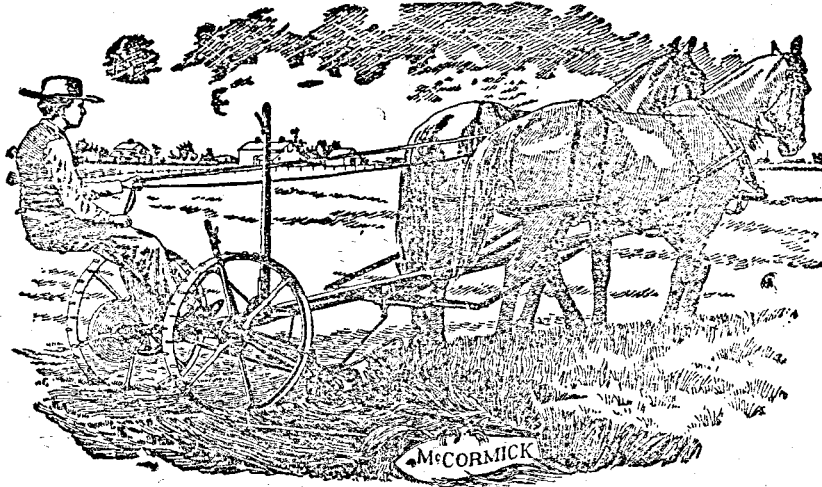
Kerestetik egy erdész, a ki erdeszeti vagy gazdasági tanintézetet végzett és legalább három évig már valahol alkalmazásban volt.

Feltétlenül szükséges a román nyelv tudása.

Fedhetlen magaviseletet és szakképzettséget igazoló bizonyítványok másolatával felszerelt kérvényt kérem „Uradalmi Tisztartóság” Birki (Krassó-Szörénymegye) ezimben beküldeni. (653.)

Mc Cormick Harvesting Machine Company

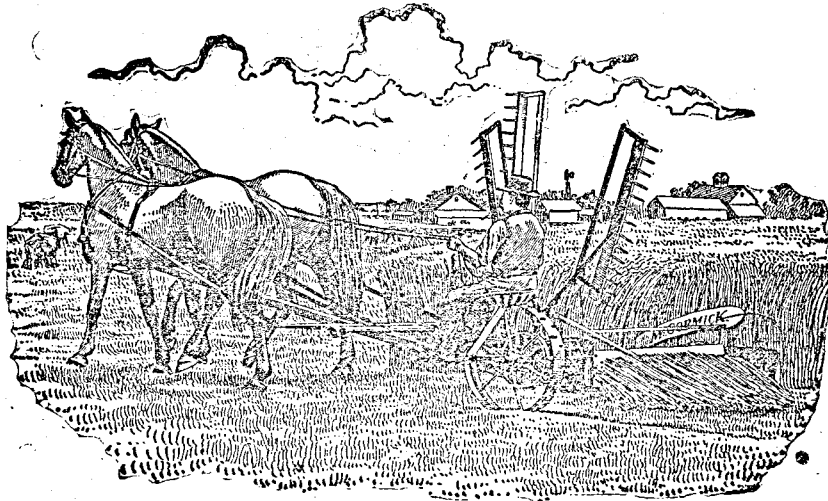
Chicagói aratógépgyár.

A legnagyobb kitüntetésekért

aratógépek és kévekötőfonalért.

Minden versenyen első.
Kitünő minőség, bámulatos
munka.

Iroda és raktár:

BUDAPEST, V. Váci-út 30. szám.

William J. Stillman

igazgató.

(408.)

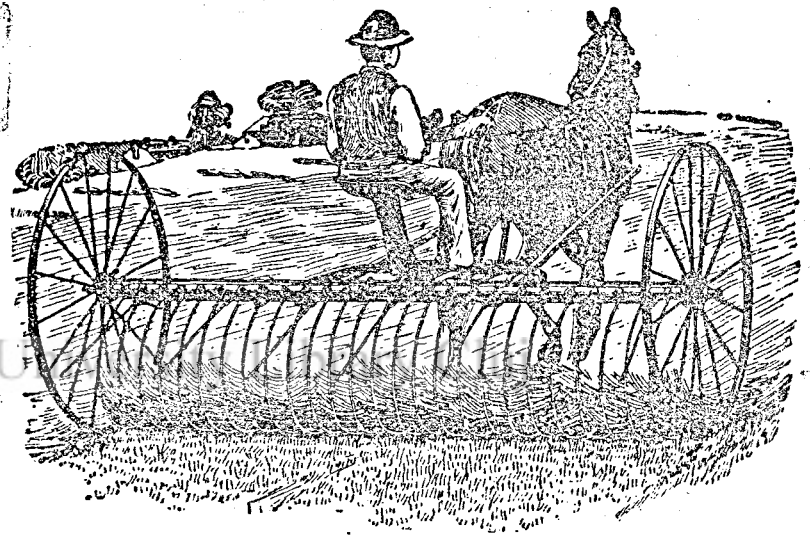
A Grand-Prix-val

és

arany érmekkel kitüntetve

Párisban az 1900. évi

világkiállításon.

A kolozsvári gazdasági gépművelésen
1900-ban díszoklevelet nyert.

Ne rendeljen gépet vagy kévekötő-
fonalat, mielőtt a

Mc Cormick-féle gépeket

látta s azok árát megtudta.

